FÖRSTAINSTANSRÄTTENS DOM (första avdelningen)
den 6 april 1995 *

I mål T-141/89,

Tréfileurope Sales SARL, tidigare Tréfilarbed SA, senare Tréfilarbed Luxembourg-Saarbrücken SARL, bolag bildat enligt luxemburgsk rätt, Luxemburg, företrätt av Dominique Voillemot, advokat i Paris, med delgivningsadress hos advokatbyrån Jacques Loesch, 11, rue Goethe, Luxemburg,

sökande,

mot

Europeiska gemenskapernas kommission, företrädd av Norbert Koch, Enrico Traversa och Julian Currall, samtliga vid rättstjänsten, i egenskap av ombud, biträdda av Nicole Coutrelis och André Coutrelis, advokater i Paris, med delgivningsadress hos Georgios Kremlis, rättstjänsten, Centre Wagner, Kirchberg, Luxemburg,

svarande,

* Rättegångsspråk: franska.

angående en talan om ogiltigförklaring av kommissionens beslut nr 89/515/EEG av den 2 augusti 1989, angående ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (IV/31.553 — Svetsat armeringsnät, EGT nr L 260, 1989, s. 1),

meddelar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (första avdelningen)

sammansatt av H. Kirschner, ordförande, samt C.W. Bellamy, B. Vesterdorf, R. García-Valdecasas och K. Lenaerts, domare,

justitiesekreterare: H. Jung,

med hänsyn till det skriftliga förfarandet och efter det muntliga förfarandet den 14—18 juni 1993,

följande

Dom

Bakgrund

1 Det förevarande målet rör kommissionens beslut 89/515/EEG av den 2 augusti 1989 angående ett förfarande för tillämpning av artikel 85 i EEG-fördraget (IV/31.553 — Svetsat armeringsnät, EGT nr L 260, s. 1, nedan kallat "beslutet"),

genom vilket kommissionen ålade fjorton producenter av svetsat armeringsnät böter för brott mot artikel 85.1 i fördraget. Den produkt som är föremål för beslutet är svetsat armeringsnät. Det rör sig om en färdigmonterad armaturprodukt som består av slät eller skårad kalldragen ståltråd som sammansvetsas till ett nät på varje korsningspunkt. Detta används på nästan alla områden där man bygger i armerad betong.

2 Från och med år 1980 har ett visst antal samordnade förfaranden — som har gett upphov till beslutet — utvecklats inom denna sektor på marknaderna i Tyskland, Frankrike och i Benelux-länderna.

3 Vad gäller den tyska marknaden gav Bundeskartellamt den 31 maj 1983 tillstånd till de tyska producenterna av svetsat armeringsnät att upprätta en strukturkriskartell som efter en förlängning upphörde att gälla år 1988. Kartellen hade som syfte en kapacitetssänkning och föreskrev också leveranskvoter och prisreglering, vilka dock endast godkändes för de två första åren av tillämpningstiden (punkterna 126 och 127 i beslutet).

4 Commission française de la concurrence publicerade den 20 juni 1985 en rapport om konkurrensläget på den franska marknaden för svetsat armeringsnät som följdes av den franske ekonomi-, finans-och budgetministerns beslut nr 85 — 6 DC av den 3 september 1985, genom vilket flera franska bolag ålades böter för att dessa hade vidtagit åtgärder och genomfört samordnade förfaranden som hade som syfte och resultat att begränsa eller snedvrida konkurrensen samt att hindra marknadens normala funktion mellan åren 1982 och 1984. Sökanden ålades 10 000 FF i böter för att mellan slutet av september 1983 och april 1984 ha deltagit i ett samordnat förfarande som hade som syfte och resultat att snedvrida konkurrensen.

5 Kommissionens tjänstemän genomförde den 6 och den 7 november 1985 med stöd av artikel 14.3 i rådets förordning nr 17 av den 6 februari 1962, första förordningen om tillämpning av fördragets artiklar 85 och 86 (EGT nr 13, 1962, s. 204, nedan

kallad "förordning nr 17"), samtidigt och utan förvarning undersökningar av sju företags och två sammanslutningars kontor, nämligen hos Tréfilunion SA, Sotralentz SA, Tréfilarbed Luxembourg-Saarbrücken SARL, Ferriere Nord SpA (Pittini), Baustahlgewebe GmbH (BStG), Thibo Draad-en Bouwstaalprodukten BV (Thibodraad), NV Bekaert, Syndicat national du tréfilage d'acier (STA) och Fachverband Betonstahlmatten eV; den 4 och den 5 december 1985 genomförde de vidare undersökningar av följande företags kontor: ILRO SpA, G. B. Martinelli, NV Usines Gustave Boël (afdeling Trébos), Tréfileries de Fontaine-l'Évêque (TFE), Frère-Bourgeois Commerciale SA (FBC), Van Merksteijn Staalbouw BV och ZND Bouwstaal BV.

6 De sakförhållanden som upptäcktes under undersökningarna samt de upplysningar som erhölls genom tillämpning av artikel 11 förordning nr 17 fick kommissionen att dra den slutsatsen att de berörda producenterna mellan åren 1980 och 1985 hade brutit mot artikel 85 i fördraget genom ett antal överenskommelser eller samordnade förfaranden avseende leveranskvoter och priser på svetsat armeringsnät. Kommissionen inledde det förfarande som föreskrivs i artikel 3.1 i förordning nr 17 och den 12 mars 1987 skickades meddelandet om anmärkningar till de berörda företagen som besvarade meddelandet. Förhör med företagens företrädare ägde rum den 23 och den 24 november 1987.

7 Efter detta förfarande fattade kommissionen beslutet. Enligt detta (punkt 22) bestod konkurrensbegränsningarna av ett antal överenskommelser och/eller samordnade förfaranden som hade som syfte att fastställa priser och/eller leveranskvoter och en uppdelning av marknaderna för svetsat armeringsnät. Dessa samordnade förfaranden hade enligt kommissionen samband med olika delmarknader (Frankrike, Tyskland eller Benelux-länderna) men påverkade handeln mellan medlemsstaterna, eftersom företag deltog som var etablerade i flera medlemsstater. Enligt beslutet "handlar det i det föreliggande fallet mindre om ett övergripande samordnat förfarande mellan samtliga producenter i alla berörda medlemsstater, än om en samling olika samordnade förfaranden mellan deltagare som ibland också är olika. I alla fall har dessa samordnade förfaranden i och med att de reglerar olika delmarknader som resultat att i hög grad reglera en väsentlig del av den gemensamma marknaden."

8 Beslutet har följande lydelse:

"Artikel 1

Företagen Tréfilunion SA, Société métallurgique de Normandie (SMN), CCG (TECNOR), Société de treillis et panneaux soudés (STPS), Sotralentz SA, Tréfilarbed SA eller Tréfilarbed Luxembourg-Saarbrücken SARL, Tréfileries de Fontaine-l'Évêque, Frère-Bourgeois Commerciale SA (numera Steelinter SA), NV Usines Gustave Boël, afdeling Trébos, Thibo Draad-en Bouwstaalprodukten BV (numera Thibo Bouwstaal BV), Van Merksteijn Staalbouw BV, ZND Bouwstaal BV, Baustahlgewebe GmbH, ILRO SpA, Ferriere Nord SpA (Pittini) och G. B. Martinelli fu G. B. Metallurgica SpA har överträtt artikel 85.1 i EEG-fördraget, genom att, mellan den 27 maj 1980 och den 5 november 1985, i ett eller flera fall delta i en eller flera överenskommelser och/eller samordnade förfaranden (avtal, beslut av företagssammanslutningar eller samordnade förfaranden), som bestod i att fastställa försäljningspriser, begränsa försäljningen, dela upp marknaderna sinsemellan och i att vidta åtgärder för att tillämpa dessa samordnade förfaranden och för att kontrollera denna tillämpning.

Artikel 2

I den mån dessa fortsätter att vara verksamma inom sektorn för svetsat armeringsnät i gemenskapen, skall de i artikel 1 nämnda företagen omedelbart upphöra med de konstaterade överträdelserna (om detta ännu inte skett) och i framtiden, vad gäller denna verksamhet, avstå från alla överenskommelser och/eller samordnade förfaranden som har samma eller liknande syfte eller resultat.

Artikel 3

Följande böter åläggs nedannämnda företag för de överträdelser som konstaterats i artikel 1:

1) Tréfilunion SA (TU): 1 375 000 ecu i böter,

2) Société métallurgique de Normandie (SMN): 50 000 ecu i böter,

3) Société des treillis et panneaux soudés (STPS): 150 000 ecu i böter,

4) Sotralentz SA: 228 000 ecu i böter,

5) Tréfilarbed Luxembourg-Saarbrücken SARL: 1 143 000 ecu i böter,

6) Steelinter SA: 315 000 ecu i böter,

7) NV Usines Gustave Boël, afdeling Trébos: 550 000 ecu i böter,

8) Thilo Bouwstaal BV: 420 000 ecu i böter,

9) Van Merksteijn Staalbouw BV: 375 000 ecu i böter,

10) ZND Bouwstaal BV: 42 000 ecu i böter,

11) Baustahlgewebe GmbH (BStG): 4 500 000 ecu i böter,

12) ILRO SpA: 13 000 ecu i böter,

13) Ferriere Nord SpA (Pittini): 320 000 ecu i böter, och

14) G. B. Martinelli fu G. B. Metallurgica SpA: 20 000 ecu i böter."

9 Före den 1 augusti 1984 var Tréfilarbed SA ett förvaltnings-och marknadsföringsbolag, dotterbolag inom Arbed-koncernen, som kontrollerade de företag som tillverkade svetsat armeringsnät i Gent (Belgien), i Roermond (Nederländerna) och i S: t Ingbert (Tyskland), såväl som andra tråddragerier och försäljningskontor bland annat i Paris och i Gent. År 1984 ombildades Tréfilarbed SA till ett marknadsfö-

ringsbolag med namnet Tréfilarbed Luxembourg-Saarbrücken SARL, vars aktiekapital ägdes till lika delar av Arbed SA och Techno Saarstahl GmbH (helägt dotterbolag till Saarstahl). Enligt beslutet (punkt 195 d), bör Tréfilarbed Luxembourg-Saarbrücken följaktligen betraktas som Tréfilarbed SA: s efterträdare och hållas ansvarigt för såväl det sistnämndas handlande som sitt eget handlande under tiden efter den 1 augusti 1984. I beslutet anges att de åtaganden Tréfilarbed Luxembourg-Saarbrücken SARL bör anses ansvara för även omfattar dess dotterbolags handlande i Frankrike, Belgien och i Nederländerna, eftersom Tréfilarbed SA eller Tréfilarbed Luxembourg-Saarbrücken SARL bör betraktas som en enhet till vilken dessa dotterbolag hör. Till följd av Arbed-och Usinor-Sacilor/Saarstahl-koncerners beslut att ombilda sina tråddragningsverksamheter som bedrivits av Schmerbeck & Kuhlmann, Techno Saarstahl, Tréfilarbed Bissen och Tréfileurope France bytte Tréfilarbed Luxembourg-Saarbrücken bolagsnamn år 1993 och blev Tréfileurope Sales SARL (nedan kallat "Tréfilarbed").

Förfarandet

10 Det var under dessa omständigheter som sökanden, genom en ansökan som inkom till domstolens kansli den 13 oktober 1989, väckte den föreliggande talan för att få beslutet ogiltigförklarat. Tio av de tretton övriga mottagarna av detta beslut har likaledes väckt talan.

11 Genom beslut av den 15 november 1989 hänsköt domstolen detta mål, tillsammans med de tio övriga målen, till förstainstansrätten i enlighet med artikel 14 i rådets beslut 88/591/EKSG, EEG, Euratom av den 24 oktober 1988 om upprättandet av Europeiska gemenskapernas förstainstansrätt (EGT nr L 319, s. 1). Dessa mål gavs nummer T-141/89—T-145/89 och T-147/89—T-152/89.

12 Genom beslut av den 13 oktober 1992 förenade förstainstansrätten målen vad gäller det muntliga förfarandet — i enlighet med artikel 50 i rättegångsreglerna — på grund av sambandet mellan dessa.

13 Genom de skrivelser som inkom till förstainstansrättens kansli mellan den 22 april och den 7 maj 1993 besvarade parterna de frågor som förstainstansrätten ställt.

14 På grundval av svaren på dessa frågor och referentens rapport beslutade förstainstansrätten att inleda det muntliga förfarandet utan att vidta åtgärder för bevisupptagning.

15 Parternas framställningar och svar på förstainstansrättens frågor hördes under det muntliga förfarande som ägde rum den 14—18 juni 1993.

Parternas yrkanden

16 Sökanden har yrkat att förstainstansrätten skall

— helt eller delvis ogiltigförklara artiklarna 1 och 3 i beslutet, till den del dessa avser Tréfilarbed,

— om denna inte bifaller detta yrkande, ändra artikel 3 i beslutet genom att upphäva eller väsentligt nedsätta de böter som ålagts Tréfilarbed,

— förplikta kommissionen att ersätta alla kostnader och utgifter som kommer att styrkas senare.

17 Svaranden har yrkat att förstainstansrätten skall

— ogilla talan,

— förplikta sökanden att ersätta rättegångskostnaderna vid förstainstansrätten.

Saken

18 Sökanden har i huvudsak åberopat två grunder till stöd för sin talan. Den första avser en överträdelse av artikel 85.1 i fördraget och den andra en överträdelse av artikel 15.2 i förordning nr 17.

Grunden avseende en överträdelse av artikel 85.1 i fördraget

I — *Den aktuella marknaden*

A — *Produktmarknaden*

Parternas argument

19 Sökanden har framhållit att den marknadsanalys som kommissionen gjort i sitt beslut är generell och ytlig och att kommissionen har gjort ett uppenbart fel när den bestämt vilken marknad som skall beaktas.

20 Sökanden har påpekat att det i beslutet (punkt 3) anges att det finns olika typer av svetsat armeringsnät: standardnät, katalognät och specialnät. I motsats till det som angetts i beslutet har sökanden vidhållit att dessa tre typer av svetsat armeringsnät inte konkurrerar med varandra och inte utgör en marknad. Sökanden har ansett att det finns två åtskilda marknader: marknaden för standardnät eller "Lagermatten" och marknaden för specialnät eller "Zeichnungsmatten". Dessa två typer av svetsat armeringsnät skiljer sig från varandra beträffande tillverkningssättet, de yttre egenskaperna, de behov de svarar mot hos dem som använder dem och priset. Standardnätet är platt, jämnmaskigt, av standardmått och tillverkas av helt automatiserade maskiner och kan förvaras på lager innan man har hittat en köpare. Specialnätet tillverkas på grundval av särskilda anvisningar från den planeringsbyrå som ansvarar för det projekt där nätet skall användas. Det kan inte lagras utan levereras direkt till bygget och det händer ofta att byggmästaren kräver att leveransen sker "just in time" vilket tvingar leverantören till särskilda transporter. Sökanden har påpekat att katalognätet och "Listenmatten" inte är samma typ av nät och inte utgör en homogen kategori. Begreppet "Listenmatten" omfattar i princip specialnät. Det finns dock "Listenmatten" som inte är standardnät utan standardiserat nät.

21 Sökanden har framhållit den prisskillnad som föreligger mellan dessa två nätkategorier och som beror på mervärdesdifferensen som är liten — mellan 20 och 25 procent av försäljningspriset — för standardnätet och betydligt högre — mellan 50 och 80 procent och till och med 100 procent — för specialnätet. Sökanden har tillagt att de element som ingår i kostnaderna för standardnätet är rätt enkla, medan de element som ingår i kostnaderna för specialnätet varierar beroende på vilken arbetsinsats de kräver. Vad gäller detta förhållande och på grundval av en grafisk bilaga till stämningsansökan har sökanden anfört att även om prisutvecklingen för de två nätkategorierna inte helt saknar samband utvecklas de två priserna likväl oberoende av varandra. Vad beträffar den inverkan priset på standardnät har på priset på specialnät har sökanden framhållit att det endast är under helt onormala omständigheter — såsom ett radikalt prisfall för standardnät — som en konsument i stället för att beställa specialnät skulle använda standardnät, vilket inte inträffade under perioden 1980—1985.

22 Sökanden har ansett att de två ovan beskrivna nätkategorierna inte ur konsumentens synvinkel är utbytbara och att de således utgör särskilda marknader och att den verkliga konkurrensen beträffande specialnät är konkurrensen i förhållande till armeringsjärn.

23 Kommissionen anser att sökandens beskrivning av marknaden inte alls verkar stå i strid med dess beskrivning. Den har påmint om att den har medgett skillnaden mellan standardnät och specialnät i synnerhet beträffande självkostnadspriset och att kommissionen av denna anledning i punkt 3 i beslutet ansett att specialnätet utgör en delmarknad. Den anser emellertid att det inte rör sig om två åtskilda marknader. Vad beträffar det ömsesidiga inflytande som priserna på de olika näten utövar på varandra har kommissionen anfört att användning av specialnät i stället för standardnät tekniskt sett är möjlig enligt sökandens påståenden, vilket bevisar att dessa är utbytbara. Det förhållandet att sådant utbyte inte inträffat beror på det förhållandet att priserna på standardnät inte har sjunkit till en nivå som skulle ha möjliggjort att detta effektivt skulle ha kunnat konkurrera med specialnät, vilket sökanden själv medgett. En producent av specialnät har dock intresse av att delta i fastställelsen av priserna på standardnät och detta har just varit syftet med att fastställa minimipriser inom ramen för de samordnade förfaranden i fråga om priserna på marknaden i Benelux-länderna som sökanden har klandrats för att ha deltagit i.

Förstainstansrättens bedömning

24 Förstainstansrätten anmärker att sökandens beskrivning av marknaden inte på något sätt står i strid med kommissionens beskrivning. Sökanden har nämligen gjort en åtskillnad mellan standardnät, katalognät eller halvstandardiserade nät, "Listenmatten"-nät och specialnät för att hävda att de två första typerna ligger nära varandra och att de två senare kategorierna likaledes ligger nära varandra men trots det uppvisar viktiga skillnader jämfört med de två förstnämnda. Förstainstansrätten anser att det i beslutet inte sägs något annat när det i punkt 3 står att "det i

synnerhet är standardnätet och katalognätet som i stor utsträckning är utbytbara" och "att man inom detta område allmänt sett kan tala om en marknad för svetsat armeringsnät inom vilken det finns en delmarknad för armerat specialnät".

25 Vad gäller de priser på standardnät och på specialnät som sökanden har hänvisat till konstaterar förstainstansrätten att de inte ligger särskilt långt ifrån varandra. Detta tillnärmande av priserna följer tydligen — vilket sökanden själv medger — av objektiva faktorer som påverkar de två aktuella nätmarknaderna, nämligen priset på valstråd som är basmaterialet för dessa två produkter och förändringarna i efterfrågan på den marknad för vilken produkten är avsedd, det vill säga byggmarknaden, som återspeglar den allmänna konjunkturen.

26 I och med att dessa konstateranden har gjorts finns det anledning att undersöka en fråga som har nära samband med dem, nämligen frågan om den inverkan priset på standardnät har på priset på "Listenmatten"-nät och specialnät. Med andra ord gäller det att få veta om en sänkning av priset på standardnät kan göra detta utbytbart mot "Listenmatten"-nät och specialnät och medföra att kunderna i stället börjar använda standardnät. Först bör det påminnas om att användningen av standardnät på vissa byggen där "Listenmatten"-eller specialnät borde användas endast är möjligt om utformningen av den armering som skall användas tillåter det och i varje fall på villkor att det på bygget vidtas anpassningsåtgärder som varken medför tekniska svårigheter eller alltför höga tilläggskostnader. I detta sammanhang finns det också skäl att konstatera att sökanden har medgett att användningen av standardnät faktisk är möjlig på ett bygge där specialnät vanligtvis borde användas när priset på standardnät är så lågt att det medför betydande kostnadsbesparingar för byggherren, vilka täcker tilläggskostnaderna och kompenserar för de tekniska svårigheter som uppstår till följd av att det materiel man använder byts ut. Det bör för övrigt påminnas om att det under det muntliga förfarandet framkom att denna situation uppstod under en del av den tid som omfattades av de samordnade förfarandena.

27 Förstainstansrätten konstaterar vidare att vissa företag som berörs av beslutet — bland vilka sökanden befinner sig — har kapacitet att producera olika kategorier av armeringsnät av vilket man kan dra slutsatsen att industrin har en viss kapacitet att anpassa maskinerna till produktion av olika kategorier av armeringsnät.

28 Möjligheten att tillverka olika kategorier av armeringsnät och det förhållandet att dessa olika typer har ett ömsesidigt inflytande på priserna framgår av flera handlingar på vilka beslutet grundar sig. I detta sammanhang finns det skäl att framhålla Tréfilunions brev till STA av den 6 juni 1980 (bilaga 55 till meddelandet om anmärkningar, punkt 79 i beslutet) angående det möte som hade hållits i Bryssel den 27 maj 1980 mellan Thibodraad, Arbed, Van Merksteijn, Tréfilunion och TFE och enligt vilket "firman Van Merksteijn, som i hög grad dominerar marknaden för standardprodukter och som endast tillverkar produkter inom denna kategori, uppenbarligen önskar upprätthålla låga priser för att inom denna marknadsnisch bibehålla sin dominans över importen och över övriga lokala producenter, bland annat Bakker själv, som liksom Arbed redan i praktiken förefaller att ha övergett standardnätet till förmån för halvstandard-och specialnät". Det framgår för övrigt av sökandens telexmeddelande av den 22 juni 1983 (bilaga 33 till meddelandet om anmärkningar, punkt 55 i beslutet) att denne likaledes inkluderat specialnätet i överenskommelsen i fråga om den franska marknaden under åren 1983—1984. I ett brev från Tréfilarbed France till Tréfilarbed Luxembourg av den 4 november 1983 (bilaga 36 till meddelandet om anmärkningar, punkt 59 i beslutet) kan man för övrigt läsa att "den ställning som skall intas är densamma som framfördes under vårt möte med Marie i Paris 28.3.1983, det vill säga att begränsa överenskommelserna i fråga till standard-och rationaliserat nät vilka för närvarande utgör minst 95 procent av marknaden". Det finns även skäl att framhålla Thibodraads interna rapport av den 3 mars 1980 som hänför sig till ett samtal som hade ägt rum med Arbed den 24 februari 1980 (bilaga 83 till meddelandet om anmärkningar, punkt 117 i beslutet) och där det antyds att det vore att föredra att använda grundpriser och maximipriser beträffande alla typer av nät. Lydelsen av Tréfilarbeds uppdragsrapport av den 7 maj 1980 angående ett besök hos Van Merksteijn den 28 april 1980 (bilaga 81 till meddelandet om anmärkningar, punkt 114 i beslutet) bör ytterligare framhållas: "Eftersom produktionen är inriktad på standardnät och försäljningen till återförsäljare inte omfattas av syftet, finns det ingen direkt konkurrens mellan Van Merksteijn och Thibo/Staalmat eller Tréfilarbed. Trots det har den prisnivå Van Merksteijn tillämpar på standardnät ett visst inflytande på priset på katalognät". Vissa producenters möjlighet att agera på de påstådda olika nätmarknaderna

framgår även av Tréfilarbeds interna promemoria av den 18 december 1981 angående ett annat besök hos Van Merksteijn den 1 december 1981 (bilaga 82 till meddelandet om anmärkningar, punkt 116 i beslutet). Förstainstansrätten konstaterar avslutningsvis att leveransavtalen mellan BStG å ena sidan och Bouwstaal Roermond BV och Arbed SA afdeling Nederland å den andra som ingåtts den 24 november 1976 och den 22 mars 1982 (bilagorna 109 och 109A till meddelandet om anmärkningar) avser standardnät och icke-standardiserat nät.

29 På grundval av det hittills anförda anser förstainstansrätten att kommissionens marknadsanalys inte är felaktig och att sökandens grund därför inte kan godtas.

B — *Den geografiska marknaden*

Parternas argument

30 Sökanden har ansett att kommissionen med rätta har tagit tre nationella marknader i beaktande var för sig; marknaden i Frankrike, i Tyskland respektive i Beneluxländerna. Dessa tre marknader kännetecknas av olika förhållanden såväl beträffande det ekonomiska utgångsläget som de administrativa skyldigheter varje medlemsstat förordnat om. Således skulle importen till en medlemsstat vara praktiskt taget omöjlig utan iakttagande av gällande normer och utan auktorisation eller godkännande, även om det vore möjligt att avsätta de aktuella produkterna på två marknader, om produktionsanläggningarna först anpassades till kraven på var och en av dessa marknader, vilket sökanden medger. Tréfilarbed anser emellertid att den verkliga marknaden för armeringsnät är den regionala marknaden. Det naturliga försäljningsområdet för armeringsnät ligger i själva verket inom än radie av 150 km från produktionsstället och även det kan delas av en gräns. Orsaken är att transportkostnaderna är exceptionellt höga jämfört med priset på produkten. Denna

omständighet har till följd att konkurrensen bara försiggår inom det naturliga försäljningsområdet och mellan producenter vilkas produktions-, transport- och marknadsföringskostnader ligger tillräckligt nära varandra för att möjliggöra ett tillträde. Konkurrensen försiggår således inte på de nationella marknaderna.

31 Sökanden har följaktligen ansett att det i punkt 22 i beslutet felaktigt konstateras att "dessa samordnade förfaranden har haft som resultat att i stor utsträckning reglera en väsentlig del av den gemensamma marknaden". Enligt sökanden begränsade sig den reglering av en väsentlig del av marknaden som kommissionen tror sig ha funnit i praktiken till underordnade skyddsbestämmelser som rör tillträdet till gränsområdena, och den påstådda avgränsningen av en väsentlig del av marknaden gällde endast de mängder som tillverkades på ett lönsamt avstånd från gränsen. Sökanden har vidhållit att denne bemödat sig om hålla sig utanför nationella samordnade förfaranden för att behålla sitt oberoende, med beaktande av att dess fabriker låg i gränsområdet och att dess försäljningsområde utsträckte sig till flera medlemsstaters gränsområden. Sökanden har tillagt att den gränsöverskridande aspekten av dessa samordnade förfaranden inte hade något annat syfte och resultat än skyddet av vart och ett av de nationella systemen i gränsområdena.

32 Kommissionen har hållit med sökanden om dennes påstående att marknaden för svetsat armeringsnät huvudsakligen är regional och av gränsöverskridande natur snarare än nationell. Trots detta och i motsats till sökandens ståndpunkt har kommissionen ansett att handeln mellan medlemsstaterna uppenbarligen riskerade att påverkas av de samordnade förfaranden som tillämpades och att artikel 85 i fördraget således var tillämplig.

33 Vad gäller sökandens framställning angående den gränsöverskridande aspekten av de nationella samordnade förfarandena har kommissionen konstaterat att Tréfilar-

bed helt enkelt har förklarat att de samordnade förfaranden där detta deltog hade som syfte och resultat att hindra den ekonomiska växelverkan som eftersträvas i fördraget. Kommissionen har tillagt att Tréfilarbed — från och med att det verkligen var närvarande på marknaden i Frankrike, Tyskland och Benelux-länderna och där anslöt sig till samordnade förfaranden — verkligen har deltagit i samordnade förfaranden på dessa marknader som snedvred konkurrensen på den gemensamma marknaden och påverkade handeln mellan medlemsstaterna. Kommissionen har tillagt att de bestämmelser som rörde tillträdet till gränsområdena inte hade några som helst underordnade drag utan var själva orsaken till att de samordnade förfarandena i fråga tillkom.

34 Vad gäller de olika normer för auktorisation som sökanden har hänvisat till har kommissionen påpekat att dessa normer inte är tvingande förteckningar — förutom i särskilda fall avseende auktorisation för offentlig upphandling — och att det inte handlar om ett oöverstigligt hinder, vilket de samordnade förfarandena i fråga vittnar om. Handeln med svetsat armeringsnät inom gemenskapen utvecklades för övrigt mellan åren 1980 och 1985 från 8,5 procent till 15 procent av produktionen. Kommissionen har anfört att förekomsten av ett sådant handelshinder som i avvaktan på införandet av en gemenskapsrättslig norm bör tolereras leder till att det fordras av företagen att dessa inte begränsar den effektiva konkurrens som finns kvar (domstolens dom av den 29 oktober 1980, Van Landewyck m. fl. mot kommissionen, 209/78—215/78 och 218/78, Rec. s. 3125, punkterna 133 och 134).

Förstainstansrättens bedömning

35 Förstainstansrätten konstaterar inledningsvis att sökandens antagande på intet sätt står i strid med kommissionens antagande. I beslutet framhålls nämligen i punkt 5 att den interna handeln med svetsat armeringsnät inom gemenskapen är särskilt livlig inom gränsområdena och att transportkostnaderna är höga även om transport-

kostnaderna inte skapar ett oöverstigligt hinder, eftersom priset på produkten är relativt högt på den aktuella marknaden.

36 Det bör för det första framhållas att kommissionen i punkt 22 i beslutet med rätta har fastställt att de olika samordnade förfarandena har reglerat en väsentlig del av marknaden. Det förhållandet att konkurrensen avseende den aktuella produkten till väsentliga delar utspelar sig i de olika gränsområdena, vilket parterna är eniga om, tyder nödvändigtvis på att den nationella marknaden inom det naturliga försäljningsområdet berörs och det förhållandet att detta område enbart omfattar en geografisk del av en medlemsstats territorium utesluter inte att den nationella marknaden påverkas i sin helhet. Således kan förekomsten av en gränsöverskridande aspekt i de samordnade förfarandena som skyddar gränsområdena inte beaktas som ett underordnat element utan — som kommissionen med rätta understrukit — som orsaken till de samordnade förfarandena i fråga. Förstainstansrätten konstaterar att sökanden själv har medgett att den gränsöverskridande sidan av de samordnade förfarandena hade som syfte och resultat att skydda de nationella systemen. Av detta följer att de olika samordnade förfarandena verkligen påverkade handeln inom gemenskapen.

37 För det andra bör det understrykas att sökanden i sin ansökan medgett att de olika nationella marknaderna kan förses med varor av producenter inom gemenskapen som anpassat sina maskiner till de aktuella normerna, och att sökanden inte har bestridit det förhållandet att auktorisation endast är nödvändig för offentlig upphandling.

38 På grundval av det hittills anförda anser förstainstansrätten att kommissionens analys av den geografiska marknaden inte är felaktig och att sökandens grund följaktligen inte kan godtas.

II — *Överenskommelserna i fråga om de samordnade förfarandena*

A — *Den franska marknaden*

1) *Perioden 1981—1982*

Den ifrågasatta rättsakten

39 I beslutet (punkt 23—50 och 159) klandras sökanden för att mellan april 1981 och mars 1982 ha deltagit i en första grupp av samordnade förfaranden på den franska marknaden. Dessa samordnade förfaranden omfattade å ena sidan de franska producenterna (Tréfilunion, STPS, SMN, CCG och Sotralentz) och å andra sidan de utländska producenter som verkade på den franska marknaden (ILRO, Ferriere Nord, Martinelli, Boël/Trébos, TFE, FBC och Tréfilarbed). De hade som syfte att fastställa priser och kvoter för att begränsa importen av svetsat armeringsnät till Frankrike.

Parternas argument

40 Sökanden har medgett att den deltagit i mötena avseende de samordnade förfarandena och att den deltog i samtal om kvoterna, men har nekat till att den skulle ha deltagit i en överenskommelse eller iakttagit den. Sökanden har betonat att kommissionen felaktigt har slutit sig till dennes deltagande i de samordnade förfarandena på grundval av att denne deltagit i mötena.

41 Sökanden har i första hand gjort gällande att orsaken till att den deltog i mötena var att den var tvingad att göra det för att undvika negativa reaktioner, eftersom de franska producenterna utövade ansenliga påtryckningar på densamme.

42 I andra hand har sökanden framhållit att såväl rapporten från Commission française de la concurrence av den 20 juni 1985 angående konkurrensläget på marknaden för svetsat armeringsnät i Frankrike, som de franska myndigheternas beslut av den 3 september 1985 som grundas på denna rapport rör sådana samordnade förfaranden som omfattar perioderna 1981—1982 och 1983—1984, men att Tréfilarbed inte har klandrats för någon överträdelse beträffande perioden 1981—1982.

43 För det tredje har sökanden ansett att artikel 85.1 i fördraget inte är tillämplig på förhandlingar mellan företag, även om dessa skulle ha för avsikt att begå en överträdelse, om de inte leder till en överenskommelse.

44 För det fjärde har sökanden bestridit kommissionens tolkning och slutsatser av de olika handlingar som skulle utgöra beviset på sökandens påstådda deltagande i överenskommelserna.

45 Vad gäller mötet den 20 oktober 1981 med Tréfilunion (Tréfilunions promemoria av den 23 oktober 1981, bilaga 1 till meddelandet om anmärkningar, punkt 46 i beslutet) har sökanden medgett att Tréfilunion under ovannämnda möte föreslog denne en kvot på 1 300 ton per månad, men har vidhållit att den inte godkände denna med påståendet att dess verkliga andel av den franska marknaden var större. Sökanden har tillagt att detta dokument visar att denne inte var medveten om FBC:s kvot, vilket inte skulle ha varit fallet om sökanden hade deltagit i det samordnade förfarandet.

46 Vad gäller mötet den 21 april 1982 med alla franska producenter (utom Sotralentz) (bilaga 24 till meddelandet om anmärkningar, punkt 45 i beslutet) har sökanden medgett att den var närvarande, men vidhåller att det enda beslut den undertecknade gällde rabatternas storlek under endast maj och juni månad 1982. Lydelsen av protokollet från detta möte visar att sökanden fram till detta datum inte var bunden av någon som helst kvot. Av protokollen framgår nämligen att sökanden på

Tréfilunions anmodan att använda föregående års överenskommelser svarade att det inte var nödvändigt att komma överens om kvoterna.

47 Med hänvisning till sitt telexmeddelande, daterat den 25 maj 1983, till Chopin de Janvry, företrädare för Sacilor (bilaga 31 till meddelandet om anmärkningar, punkt 55 i beslutet) har sökanden förklarat att det uttryck som används där, "redan då pressades vi för att acceptera en överenskommelse", inte bevisar att någon som helst överenskommelse skulle ha accepterats utan snarare tyder på en avsikt.

48 Sökanden har ansett att den tabell som återfinns i bilaga 6 till meddelandet om anmärkningar (punkt 29 i beslutet) visar på en ökning av exporten till den franska marknaden från år 1980 till år 1981 (från 24,20 till 26,95 procent), vilket motsäger kommissionens påstående om att importen till Frankrike skulle ha begränsats. För sökanden utgör procenttalet 7,4 procent — som framgår av en jämförelse mellan de två sista kolumnerna i tabellen — inte en kvot som tilldelats denne, utan enbart en uppskattning av dess ställning på den aktuella marknaden. Sökanden har lagt fram en tabell som anger dennes speditionssiffror för att bevisa att den varken godkände eller iakttog någon som helst kvot.

49 Sökanden har avslutningsvis anfört att kommissionen inte har visat sambandet mellan prishöjningarna och de påstådda samordnade förfarandena och har vidhållit att om importen till Frankrike ökade berodde det på att importörerna, i synnerhet Tréfilarbed, tillämpade konkurrenskraftiga priser för att utöka sin marknadsandel.

50 Kommissionen har framhållit att sökanden har medgett att den deltog i mötena inom ramen för de samordnade förfarandena och att denne inte har bestridit dessas konkurrensbegränsande syfte. Det förhållandet att deltagandet skulle ha haft som syfte att utbyta åsikter vad gäller produkternas idealiska fördelning fråntog inte deltagandet dess karaktär av överträdelse av artikel 85.1 i fördraget, eftersom ett sådant deltagande i sig står i strid med denna bestämmelse.

51 Kommissionen har tillagt att de i beslutet nämnda handlingarna räcker för att fastställa att sökanden aktivt deltog i de samordnade förfarandena. Det förhållandet att sökanden inte iakttog priserna och kvoterna ändrar inte att det föreligger en överträdelse.

52 Kommissionen har påpekat att den på intet sätt är bunden av de franska myndigheternas slutsatser (domstolens dom av den 28 mars 1985, CICCE mot kommissionen, 298/83, Rec. s. 1105, punkt 27) och att den kunnat erhålla vissa bevis som dessa inte hade tillgång till (i synnerhet bilagorna 1 och 24 till meddelandet om anmärkningar).

Förstainstansrättens bedömning

53 Förstainstansrätten konstaterar att sökanden har medgett att den har deltagit i mötena, men har nekat till att den skulle ha samtyckt till några överenskommelser i fråga om priser och kvoter. Det bör dock påpekas att sökanden inte har bestridit att de möten där den deltog hade som syfte att fastställa priser och kvoter. Det skall alltså undersökas om kommissionen med rätta slutit sig till sökandens deltagande i de samordnade förfarandena utifrån dennes deltagande på dessa möten.

54 Förstainstansrätten anser att de av kommissionen framlagda handlingarna gör det möjligt att fastställa att sökanden under åren 1981 och 1982 deltog i samordnade förfaranden på den franska marknaden. Det framgår nämligen av Tréfilunions promemoria av den 23 oktober 1981 (bilaga 1 till meddelandet om anmärkningar, punkt 46 i beslutet) att sökanden deltog i ett möte med Tréfilunion som hölls i Paris den 20 oktober 1981. Under detta möte motsatte sig Tréfilarbed inte principen om en uppdelning av marknaderna och uttalade sig inte heller som en aktör som inte skulle ha deltagit i den överenskommelse som då gällde. Den hänvisade i själva verket uttryckligen till de "senaste uppgörelserna" med de italienska och belgiska producenterna och ansåg att deras andel var "för saftig" jämfört med Tréfilarbeds andel. Av denna rapport kan utläsas att sökandens företrädare sedermera hänvisade till Tréfilarbeds andel. I promemorian tas också hänsyn till en kvot på

1 300 ton för sökanden: "Tréfilunion säger att Tréfilarbed skall leverera cirka 500 ton till Woippy och Strasbourg per månad, vilket lämnar ungefär 800 ton för övriga kunder."

55 En annan promemoria från Tréfilarbed av den 23 april 1982, angående det möte som hölls med de franska producenterna den 21 april 1982, visar att ett av syftena var "en förlängning av föregående års överenskommelser" utan att det verkar som om det skulle ha gjorts en åtskillnad mellan tidigare deltagare i dessa överenskommelser och eventuella nya, däribland Tréfilarbed, som hade inbjudits att i framtiden ansluta sig till dem. Om det är sant att Tréfilarbed meddelade att det föredrog att man i framtiden skulle fastställa ett absolut tontal i stället för att bevilja kvoter, motsäger detta inte förekomsten av ett samordnat förfarande under den föregående perioden dels därför att det rör sig om en förklaring som avser framtiden, dels därför att dessa i vilket fall som helst finns inom ramen för ett samordnat förfarande i fråga om en uppdelning av marknaden vars syfte var en kvantitativ begränsning.

56 Sökandens deltagande i de samordnade förfarandena styrks av Tréfilarbeds telexmeddelande till Sacilor av den 25 maj 1983 där sökandens företrädare understryker att "redan då tvingades vi att acceptera en överenskommelse som inte passade för oss" och klagar över att Tréfilarbed endast förfogade över "en kvot på 6,3 procent för S: t Ingbert och 0,75 procent för Gent" på grund av att det hade godtagit de begränsningar som de franska producenterna hade påtvingat de italienska producenterna och sökanden.

57 Vad gäller sökandens argument om exportökningen finns det skäl att erinra om att det följer av fast rättspraxis att den omständigheten att en överenskommelse främjar en till och med ansenlig ökning av handelsvolymen mellan medlemsstaterna inte är tillräckligt för att man skall kunna utesluta att detta avtal påverkar handeln på ett sätt som skulle kunna skada genomförandet av den gemensamma marknaden mellan medlemsstaterna (domstolens dom av den 13 juli 1966, Consten och Grundig mot kommissionen, 56/64 och 58/64, Rec. s. 429, 495).

58 Förstainstansrätten anser att sökanden inte kan åberopa det förhållandet att denne tvingats delta i mötena. Sökanden skulle nämligen ha kunnat anmäla de påtryckningar som denne var föremål för till de behöriga myndigheterna och enligt artikel 3 i förordning nr 17 framställa ansökan till kommissionen, hellre än att delta i nämnda möten (se förstainstansrättens dom av den 10 mars 1992, Hüls mot kommissionen, T-9/89, Rec. s. II-499, punkt 128).

59 Vad gäller rapporten från Commission française de la concurrence kan förstainstansrätten inte godta sökandens argument. Kommissionen har med rätta understrukit att denna för det första på grundval av sina bevis — som inte nödvändigtvis var desamma som Commission française de la concurrence förfogade över — kunde dra sina egna slutsatser och för det andra att kommissionen inte är bunden av de nationella myndigheternas slutsatser.

60 Avslutningsvis anser förstainstansrätten att det förhållandet att sökanden inte iakttog priserna och kvoterna inte innebär att denne skall befrias från ansvar. Det följer nämligen av domstolens rättspraxis att det är onödigt att beakta en överenskommelses konkreta verkningar "då det framgår att dess syfte är att inom den gemensamma marknaden sätta konkurrensen ur spel eller att begränsa eller snedvrida densamma" (domstolens dom av den 11 januari 1990, Sandoz Prodotti Farmaceutici mot kommissionen, C-277/87, Rec. s. I-45, punkt 15).

61 På grundval av det hittills anförda skall det fastställas att kommissionen med tillräcklig sannolikhet styrkt sökandens deltagande i de samordnade förfaranden som hade som syfte att fastställa priserna och kvoterna på den franska marknaden under perioden från april 1981 till mars 1982.

62 Av detta följer att sökandens grund inte kan godtas.

2) *Perioden 1983—1984*

Den ifrågasatta rättsakten

63 I beslutet (punkterna 51—76 och 160) klandras sökanden för att ha deltagit i en andra grupp av samordnade förfaranden som å ena sidan omfattade de franska producenterna (Tréfilunion, STPS, SMN, CCG och Sotralentz) och å andra sidan de utländska producenter som verkade på den franska marknaden (ILRO, Ferriere Nord, Martinelli, Boël/Trébos, TFE, FBC — FBC marknadsförde TFE: s produktion — och Tréfilarbed). Dessa samordnade förfaranden hade som syfte att fastställa priser och kvoter i syfte att begränsa importen av svetsat armeringsnät till Frankrike. Denna grupp av samordnade förfaranden togs i bruk mellan början av år 1983 och slutet av år 1984 och bekräftades i oktober 1983 genom antagande av ett "protokoll om överenskommelsen" som ingicks för tiden mellan den 1 juli 1983 och den 31 december 1984. Detta protokoll omfattade resultaten av de olika förhandlingarna mellan de franska, italienska och belgiska producenterna samt Arbed beträffande de kvoter och priser som skulle tillämpas på den franska marknaden och där fastställdes kvoterna för Belgien, Italien och Tyskland till 13,95 procent av konsumtionen på den franska marknaden, "inom ramen för en överenskommelse mellan dessa producenter och den franska yrkeskåren".

Parternas argument

64 Sökanden har medgett att den deltog i dessa samordnade förfaranden. Sökanden har ändå gjort gällande att den gjorde hårt motstånd och att den endast anslöt sig efter påtryckningar för att undvika sanktioner.

65 Sökanden har vidare påpekat att den inte iakttog överenskommelserna och alltid levererade mer än vad kvoten tillät.

66 Vad gäller priserna har sökanden framhållit att, även om det i protokollet om överenskommelsen finns ett omnämnande om "riktlinjer för priser", fastställs det dock på intet sätt i beslutet att sådana riktlinjer skulle ha angetts eller att de skulle ha iakttagits.

67 Vad gäller överträdelsens varaktighet har sökanden bestridit påståendet i punkt 76 i beslutet enligt vilket sökanden inte skulle ha iakttagit de samordnade förfarandena efter juni 1984. Sökanden framhåller att den sedan mitten av år 1983 överskred de kvoter som den tilldelats. Till stöd för sitt påstående har sökanden framlagt en tabell som visar de mängder denne importerat till Frankrike mellan juli 1983 och mars 1984 som skall visa att sökanden levererade en mängd som motsvarade 8,33 procent och således överskred sin kvot på 7,55 procent.

68 Kommissionen har anfört att sökanden har medgett sitt deltagande i de samordnade förfarandena. Den har gjort gällande att, även om Tréfilarbed gjorde hårt motstånd avseende de kvoter som erbjöds det, motsatte det sig inte principen om en uppdelning av marknaden. Tvärtom uttalade sökandens representant Buck i samband med att denne gav sitt samtycke till villkoren för det samordnade förfarandet att "överenskommelsen enligt min åsikt inte är tillräckligt sträng i den meningen att varken straff eller garantier föreskrivs" (bilaga 33 till meddelandet om anmärkningar, punkt 55 i beslutet).

69 Vad gäller priserna har kommissionen erinrat om att protokollet om överenskommelsen innehöll en klausul som föreskrev att de deltagande förband sig att iaktta de riktlinjer för priser som sekretariatet hade slagit fast.

Förstainstansrättens bedömning

70 Förstainstansrätten konstaterar att sökanden har medgett att denne under åren 1983—1984 deltog i samordnade förfaranden på den franska marknaden och att denne inte har bestridit syftet med dessa, nämligen att fastställa priser och kvoter.

71 Förstainstansrätten anser att sökanden — av samma skäl som anförts ovan i punkt 58 — inte kan åberopa det förhållandet att denne deltog i de samordnade förfarandena efter påtryckningar. Förstainstansrätten anser för övrigt att lydelsen av det telexmeddelande som sökandens företrädare skickade till Tréfilunion som innehåller orden "överenskommelsen är enligt min åsikt inte tillräckligt sträng i den meningen att varken straff eller garantier föreskrivs" i detta sammanhang försvagar sökandens argumentation.

72 Slutligen anser förstainstansrätten att det förhållandet att sökanden inte iakttog priserna och kvoterna, av samma skäl som anförts ovan i punkt 60, inte befriar sökanden från ansvar.

73 Vad gäller varaktigheten av sökandens deltagande i de samordnade förfarandena finns det skäl att framhålla oklarheten vad gäller de mängder sökanden påstår sig ha levererat till Frankrike mellan juli 1983 och mars 1984: 12 373 ton enligt ansökan, 900 ton enligt repliken. I varje fall och om man antar att den verkliga mängden är den som anges i ansökan, det vill säga 12 373 ton, är det tillräckligt att konstatera att sökanden inte har lagt fram några som helst bevis för sitt påstående och att procentsatsen 8,33 procent som Tréfilarbed åberopat inte ligger särskilt långt ifrån den i punkt 65 i beslutet nämnda procentsatsen 7,71 procent.

74 Av det hittills anförda följer att kommissionen med tillräcklig sannolikhet har bevisat sökandens deltagande i de samordnade förfarandena på den franska marknaden

under åren 1983—1984, vilka hade som syfte att begränsa importen av armeringsnät till Frankrike.

75 Sökandens grund kan således inte godtas.

B — *Marknaden i Benelux-länderna*

76 I beslutet klandras sökanden för deltagande i samordnade förfaranden som rörde marknaden i Benelux-länderna och som i synnerhet bestod av å ena sidan samordnade förfaranden i fråga om kvoter och å andra sidan samordnade förfaranden i fråga om priser.

1) *De samordnade förfarandena i fråga om kvoter*

77 I beslutet (punkt 78 b och 171) klandras sökanden för deltagande i samordnade förfaranden mellan å ena sidan de tyska producenterna och å andra sidan producenterna i Benelux-länderna ("Breda-klubben") som bestod i tillämpning av kvantitativa begränsningar av den tyska exporten till Belgien och Nederländerna samt i att vissa tyska producenters exportkvantiteter meddelades till den belgisk-nederländska gruppen.

78 Förstainstansrätten konstaterar att sökanden på intet sätt har bestridit sitt deltagande i de samordnade förfarandena vare sig i fråga om de kvantitativa begränsningarna av den tyska exporten till Benelux-länderna eller meddelandet av exportkvantiteterna.

2) *De samordnade förfarandena i fråga om priser*

Den ifrågasatta rättsakten

79 I beslutet (punkterna 78 a och 78 b, 163 och 168) klandras sökanden för deltagande i samordnade förfaranden i fråga om priser mellan de huvudsakliga producenter som säljer på marknaden i Benelux-länderna, inklusive de producenter som inte härrör från Benelux-länderna, och i samordnade förfaranden i fråga om priser som fastställts för marknaden i Benelux-länderna mellan de tyska producenter som exporterar till Benelux-länderna och andra producenter som säljer i Benelux-länderna. Enligt beslutet avgjordes frågan om dessa samordnade förfaranden på möten i Breda och i Bunnik (Nederländerna) mellan augusti 1982 och november 1985 i vilka åtminstone Thibodraad, Tréfilarbed, Boël/Trébos, FBC, Van Merksteijn, ZND, Tréfilunion och av de tyska producenterna åtminstone BStG, deltog (punkt 168 i beslutet). Beslutet baserar sig på talrika telexmeddelanden som sändes till Tréfilunion av dess ombud för Benelux-länderna. Dessa telexmeddelanden innehåller exakta uppgifter om varje möte (datum, ort, deltagande, frånvarande, föremål (samtal om marknadsläget, förslag och beslut rörande priser), fastslaget datum och fastslagen ort för följande möte).

Parternas argument

80 Sökanden har medgett att den deltog på alla möten där marknaden i Benelux-länderna behandlades och under vilka man utbytte information om läget och framtidsutsikterna för marknaden och där man träffade överenskommelser i fråga om priserna på standard- och katalognät. Sökanden har emellertid vidhållit att den endast deltog för att få kännedom om marknadsförhållandena, att den spelade en helt passiv roll, att den aldrig åtog sig något gentemot andra deltagande och att den inte hade något som helst intresse av överenskommelserna, eftersom den bara sålde specialnät som enligt sökanden inte direkt konkurrerar med standard-och katalognät. Sökanden har dock medgett att den levererade en resterande mängd standard- eller katalognät men till priser som var klart högre än de som hade fastställts på mötena, eftersom tillverkningen av standardnät med maskiner som är konstruerade

för tillverkning av specialnät — de enda maskiner Tréfilarbed hade i Gent och i Roermond — medförde en betydande merkostnad.

81 Kommissionen har frågat sig varför sökanden hade intresse av att under flera år delta i mötena och varför den övertog ordförandeskapet för gruppen den 31 augusti 1984 om den inte berördes av överenskommelserna. Kommissionen har ytterligare gjort gällande att prisnivån för standardnät påverkar prisnivån för specialnät så att producenterna av det sistnämnda har ett omedelbart intresse av att delta i fastställelsen av priser på standardnät så att dessa blir så höga som möjligt. Kommissionen har understrukit att det är sökanden själv som framhållit att en användare bara under helt onormala omständigheter — såsom ett radikalt prisfall för standardnät — skulle avstå från att sälja specialnät till förmån för standardnät.

Förstainstansrättens bedömning

82 Inledningsvis påminner förstainstansrätten om att sökandens argument angående kommissionens analys av marknaden, en analys som sökanden anser felaktig, redan ovan förkastats.

83 Förstainstansrätten konstaterar att sökanden har medgett sitt deltagande på mötena men nekat till att den skulle ha undertecknat några prisavtal. Det bör dock framhållas att sökanden inte har bestridit att syftet med de möten där den deltog var att fastställa priser. Det bör således undersökas om kommissionen med rätta dragit

slutsatsen av sökandens deltagande i dessa möten att den deltagit i de samordnade förfarandena.

84 Förstainstansrätten konstaterar att sökanden i motsats till vad denne har påstått inte inskränkte sig till att samla information om marknaderna utan deltog aktivt i mötena. I detta sammanhang finns det skäl att framhålla att sökanden alltid betraktades som en sedvanlig deltagare i mötena. Sökanden uppfattades också alltid av sina medagerande som ett företag vars åsikt skulle höras för att ett gemensamt ställningstagande skulle kunna antas. Detta tillvägagångssätt framgår i synnerhet av Thibodraads brev till Tréfilarbed av den 16 december 1983 (bilaga 65 a till meddelandet om anmärkningar, punkt 93 i beslutet) som bifogats BStG: s VD Müllers telexmeddelande av den 15 december 1983. Avslutningsvis finns det skäl att framhålla att det framgår av Tréfilunions telexmeddelande av den 31 augusti 1984 (bilaga 74 till meddelandet om anmärkningar) att sökanden hade åtagit sig ordförandeskapet för mötena den 24 augusti 1984 i Breda och i Bunnik på grund av att företrädaren för Thibodraad — som då innehade ordförandeskapet — hade avlägsnat sig.

85 Även om det antas att sökanden inte ens delvis aktivt deltog i mötena anser förstainstansrätten i alla händelser att sökanden — med tanke på dessa mötens uttryckligt konkurrensbegränsande karaktär som bevisas av Peters talrika och i beslutet nämnda telexmeddelanden till Tréfilarbed — genom att delta i dem utan att offentligt ta avstånd från deras innehåll lät övriga deltagare förstå att den samtyckte till de resultat mötena ledde till och följde dessa resultat (förstainstansrättens domar av den 17 december 1991, Hercules Chemicals mot kommissionen, T-7/89, Rec. s. II-1711, punkt 232 och av den 10 mars 1992, Solvay mot kommissionen, T-12/89, Rec. s. II-907, punkt 98—100).

86 Av det hittills anförda följer att kommissionen med tillräcklig sannolikhet har bevisat sökandens deltagande i de samordnade förfarandena i fråga om priser på marknaden i Benelux-länderna under perioden mellan augusti 1982 och november 1985.

87 Sökandens grund kan således inte godtas.

3) *Gentlemannaöverenskommelsen mellan Tréfilarbed och Thibodraad å ena sidan och Van Merksteijn å andra sidan*

Den ifrågasatta rättsakten

88 I beslutet (punkterna 114—116 och 172) klandras sökanden för deltagande i en "gentlemannaöverenskommelse" enligt vilken Van Merksteijn å ena sidan inte tillverkade katalognät och Tréfilarbed, i Gent och Roermond, och Thibodraad å andra sidan inte tillverkade standardnät. Enligt beslutet skall denna överenskommelse betraktas som en konkurrensbegränsning mellan parterna som kunde påverka handeln mellan medlemsstaterna, eftersom var och en av parterna avstod från att tillverka och genom sitt eget försäljningsnät sälja den produkt som hade tilldelats en annan part, medan varje parts distributionsnät täckte flera medlemsstaters område och inte liknade varandra. Denna överenskommelse förelåg redan före den 1 december 1981 eller senast från och med detta datum och gällde åtminstone fram till att kommissionens undersökningar påbörjades (den 6 och 7 november 1985). Det konstateras i beslutet (punkt 191) att "gentlemannaöverenskommelsen" inte kan betraktas som en överenskommelse eller ett samordnat förfarande som leder till specialisering och därför inte kan beviljas undantag, eftersom de företag som var parter har en total omsättning, inklusive Arbeds och Hoogovens sammanslagna omsättning (se artikel 4 i kommissionens förordning (EEG) nr 2779/72 av den 21 december 1972, artikel 4.3 och artikel 5 i kommissionens förordning (EEG) nr 3604/82 av den 23 december 1982 samt artiklarna 6 och 7 i kommissionens förordning (EEG) nr 417/85 av den 19 december 1984 om tillämpning av fördragets artikel 85.3 på grupper av specialiseringsavtal (respektive EGT nr L 292, s. 23, EGT nr L 376, s. 33 och EGT nr L 53, 1985, s. 1)) som överskrider de övre gränser på 150, 300 respektive 500 miljoner ecu som slagits fast i artikel 3 i den förordning som gällde under det berörda avtalets giltighetstid.

Parternas argument

89 Sökanden har medgett att samtal har förekommit mellan företrädarna för de tre företagen men har vidhållit att dessa bara bestod av enkelt utbyte av information

och åsikter som inte innebar några som helst skyldigheter för någon av parterna. Sökanden har tillagt att parterna inskränkte sig till att konstatera sina respektive produktionskapaciteter och uttala sin avsikt att fortsätta med samma produktionspolicy.

90 Sökanden har ansett att kommissionen varken har framlagt några bevis eller indicier på att de parter som deltagit i samtalen till följd av dessa skulle ha påbörjat ett samordnat förfarande vars syfte skulle ha varit att begränsa deras respektive investeringar i utbyggnad av en ny kapacitet för tillverkning av produkter som de andra parterna tillverkade.

91 Sökanden har bestridit det förhållandet att kommissionen inte tillämpade förordningarna nr 3604/82 och nr 417/85 på grund av att de deltagande företagens totala omsättning, inklusive Arbeds och Hoogovens sammanlagda omsättning, överskred de övre gränserna på 150, 300 respektive 500 miljoner ecu. Det handlar enligt sökanden om en rent formell orsak, eftersom de övre gränserna nästan oundvikligen överskrids så snart det rör sig om stora koncerner inom järnindustrin medan den överenskommelse som prövas kan svara mot ett verkligt behov och en verklig ekonomisk besparing.

92 Kommissionen har ansett att sökanden inte har framlagt något som helst argument till stöd för sitt påstående om att "gentlemannaöverenskommelsen" inte utgjorde någon verklig överenskommelse.

93 Kommissionen har anfört att sökandens beskrivning av sitt möte med Van Merksteijn i alla händelser visar på förekomsten av ett samordnat förfarande i den mening som avses i domstolens dom av den 16 december 1975, Suiker Unie m. fl. mot kommissionen, (40/73—48/73, 50/73, 54/73—56/73, 111/73, 113/73 och 114/73, Rec. s. 1663, punkt 173—175), vilket innebär att sökanden inte undgår att artikel 85.1 i fördraget tillämpas.

94 Kommissionen har dessutom påpekat att iakttagandet av de övre gränser som föreskrivs i förordningarna om gruppundantag inte är nödvändiga av formella skäl utan grundas på en tvingande bestämmelse som motiveras av behovet av att säkra att konkurrensen inte sätts ur spel vad gäller en betydande del av varorna i fråga (sjätte övervägandet till förordningarna nr 2779/72, 3604/82 och 417/85). Kommissionen har dock påmint om att de berörda företagen skulle ha kunnat anmäla överenskommelserna till den för att på grundval av artikel 85.3 i fördraget ansöka om ett individuellt undantag.

Förstainstansrättens bedömning

95 Förstainstansrätten framhåller att det följer av domstolens rättspraxis att det, för att det skall kunna anses föreligga en överenskommelse i den mening som avses i artikel 85.1 i fördraget, är tillräckligt att företagen i fråga har förklarat sin gemensamma vilja att bete sig på ett visst sätt på marknaden (se domstolens dom av den 15 juli 1970, Chemiefarma mot kommissionen, 41/69, Rec. s. 661, punkt 112 och ovannämnda dom av den 29 oktober 1980, Van Landewyck m. fl. mot kommissionen, punkt 86).

96 Förstainstansrätten anser att kommissionen med rätta kunde anse att "gentlemannaöverenskommelsen" utgjorde ett riktigt uttryck för den gemensamma viljeförklaringen från dem som deltar i det samordnade förfarandet, vad gäller deras beteende på den gemensamma marknaden och att den av denna anledning utgjorde en överenskommelse i den mening som avses i artikel 85.1 i fördraget (se ovannämnda dom Chemiefarma, punkt 112). I detta sammanhang anser förstainstansrätten att lydelsen av sökandens promemoria av den 18 december 1981 angående besöket den 1 december 1981 hos Van Merksteijn, ZND och Thibodraad (bilaga 82 till meddelandet om anmärkningar, punkt 116 i beslutet) inte ger upphov till något tvivel om förekomsten av ett avtal. I promemorian anges nämligen att "vår gentlemannaöverenskommelse enligt vilken Marksteijn inte skall tillverka katalognät och Tréfilarbed (i Gent och i Roermond) inte skall tillverka standardnät, har bekräftats" och att "Van Merksteijn ansåg det nödvändigt att meddela oss att TM (Thy Marcinelle) likaledes överväger att gå in på marknaden för katalognät". Sökanden meddelade för övrigt i sin tur sitt samtycke till att "utöva påtryckningar på Thibodraad så att det inte tillträder marknaden för standardnät" och angav till sist att "Thibodraad återigen uppmuntrades att också nogsamt respektera vår gentlemannaöverenskommelse med bolaget Van Merksteijn". Förstainstansrätten anser

att de argument som sökanden utvecklat i sina skrivelser — med beaktande av dessa bevis som härrör från sökanden själv — saknar materiellt stöd.

97 Av detta följer att kommissionen med tillräcklig sannolikhet har bevisat förekomsten av en överenskommelse mellan Tréfilarbed och Thibodraad å ena sidan och Van Merksteijn å andra sidan enligt vilken Van Merksteijn inte skulle tillverka standardnät. Denna överenskommelse utgör genom sin inneboende betänklighet och uppenbara karaktär en överträdelse av artikel 85.1, i synnerhet av punkt c, och har följaktligen kunnat påverka handeln mellan medlemsstaterna och begränsa konkurrensen på den gemensamma marknaden.

98 Vad beträffar respekten för de övre gränser för omsättningen som föreskrivs i de ovan nämnda förordningarna om gruppundantag anser förstainstansrätten vidare att förekomsten av dessa övre gränser i de berörda förordningarna — såsom kommissionen riktigt gjort gällande — utgör en tvingande bestämmelse som är motiverad av behovet av att säkra att konkurrensen inte sätts ur spel för en betydande del av varorna i fråga. Det skall vidare fastställas att sökanden av kommissionen inte begärt något beslut om en individuell tillämpning av artikel 85.3 i fördraget.

99 Således kan sökandens grund inte godtas.

4) *Bilaterala kontakter och samordnade förfaranden mellan Tréfilarbed och Thibodraad*

100 I beslutet (punkterna 117—124 och 173) klandras sökanden för att den åtminstone sedan den 1 januari 1982 deltagit i ett samordnat förfarande med Thibodraad i fråga om priserna på katalognät och åtminstone sedan den 1 oktober 1983 i ett samordnat förfarande i fråga om priserna på specialnät. Enligt beslutet ersatte man i Breda

och i Bunnik det bilaterala samordnade förfarandet i fråga om priserna på katalognät med övergripande samordnade förfaranden i fråga om priserna, och det samordnade förfarandet i fråga om priserna på specialnät bibehölls ända till slutet av år 1984. I beslutet anges att dessa samordnade förfaranden hade som syfte, eller har haft som resultat, att sätta ur spel eller väsentligt begränsa konkurrensen mellan parterna och att de även har kunnat påverka handeln mellan medlemsstaterna med tanke på att de två företagen hade ansenliga exportvolymer och att i synnerhet Tréfilarbed dessutom var verksamt i flera medlemsstater.

101 Förstainstansrätten konstaterar att sökanden på intet sätt har bestridit sitt deltagande i de ovan nämnda bilaterala samordnade förfarandena.

C — *Den tyska marknaden*

102 I beslutet (punkterna 147 och 182) klandras sökanden för att ha deltagit i samordnade förfaranden på den tyska marknaden vilka hade som syfte att för det första reglera producenternas i Benelux-länderna export till Tyskland och för det andra iaktta gällande priser på den tyska marknaden. Enligt beslutet deltog sökanden, BStG, Boël/Trébos, TFE/FBC och Thibodraad i dessa samordnade förfaranden.

1) *Ensamåterförsäljaravtalen mellan å ena sidan BStG och å andra sidan Bouwstaal Roermond BV och Arbed SA afdeling Nederland*

a) *Den ifrågasatta rättsakten*

103 Enligt beslutet (punkt 148) kommer BStG: s önskan att åstadkomma en minskning eller en reglering av den utländska exporten till Tyskland, beträffande Nederländerna, till uttryck i de två leveranskontrakten av den 24 november 1976 (bilaga 109 till meddelandet om anmärkningar) respektive den 22 mars 1982 (bilaga 109 A till

meddelandet om anmärkningar) mellan BStG å ena sidan och Bouwstaal Roermond BV (senare Tréfilarbed Bouwstaal Roermond) och Arbed SA afdeling Nederland å andra sidan. I det senare kontraktet fanns som bilaga en undertecknad promemoria av samma datum i vilken Arbed SA afdeling Nederland förband sig att varken direkt eller indirekt leverera till Tyskland så länge kontraktet gällde. I dessa kontrakt åtog sig BStG att i Tyskland med ensamrätt sälja en bestämd årlig volym av svetsat armeringsnät från fabriken i Roermond till ett pris som skulle fastställas enligt bestämda kriterier. Bouwstaal Roermond BV och Arbed SA afdeling Nederland förband sig att varken direkt eller indirekt leverera till Tyskland under kontraktens giltighetstid.

104 I beslutet (punkt 189) fastställs att dessa ensamåterförsäljaravtal i fråga om distribution inte uppfyllde de villkor som ställs i kommissionens förordning nr 67/67/EEG av den 22 mars 1967 om tillämpningen av artikel 85.3 i fördraget på ensamrättsavtal (EGT nr 57, 1967, s. 849, nedan kallad "förordning nr 67/67"), åtminstone efter uppkomsten av samordnade förfaranden i fråga om ömsesidigt utbyte av tillträde till marknaderna mellan Tyskland och Benelux-länderna. Sedan detta datum skall dessa överenskommelser betraktas som en väsentlig del av ett övergripande samordnat förfarande i fråga om uppdelningen av marknaderna i vilket fler än två företag deltog, och av denna anledning kan förordning nr 67/67 inte tillämpas på dessa (artikel 1 läst med artikel 8 i förordning nr 67/67).

105 Enligt beslutet (punkt 178) utgjorde dessa ensamåterförsäljaravtal i fråga om distribution en konkurrensbegränsning mellan två företag (konkurrenter) etablerade i två medlemsstater som kunde påverka handeln mellan medlemsstaterna. Kommissionen har inte godtagit BStG: s och Tréfilarbeds argument enligt vilket det rörde sig om en rent intern angelägenhet för koncernen på grund av att Arbed ägde en andel på 25,001 procent av BStG. Med beaktande av andra medlemsbolags större andelar (Thyssen 34 procent och Klöckner 33,5 procent), kan en enskild ägarandel på 25,001 procent inte betraktas som om den skulle leda till ett förhållande moderbolag—dotterbolag som skulle innebära att ett samordnat förfarande som begränsar konkurrensen mellan dessa två företag inte skulle omfattas av artikel 85.1 i fördraget.

106 Förstainstansrätten konstaterar att sökanden bestridit dels kommissionens vägran att tillämpa förordning nr 67/67 på kontrakten i fråga, dels kommissionens vägran att betrakta nämnda kontrakt som koncernens — till vilken de berörda bolagen hörde — interna överenskommelser. Det finns skäl att pröva dessa två delar separat.

b) *Tillämpningen av förordning nr 67/67*

Parternas argument

107 Sökanden har gjort gällande att BStG före år 1972 var ett bolag som marknadsförde sina delägares, däribland Arbeds, produktion. År 1972 blev BStG — på Bundeskartellamts inrådan — självt producent och köpte upp vissa maskiner som fanns i fabriker som tillhörde dess delägare bland annat i Felten & Guillaumes fabrik i Köln (Tyskland) som Arbed ägde och som stängdes år 1976, de maskiner som ägdes av BStG överflyttades till fabriken i Roermond som likaledes var Arbeds egendom. Från och med denna tidpunkt och på grundval av produktionsavtal tillverkade delägarna, inklusive Arbed, för BStG: s räkning med maskiner som var BStG: s egendom. Således ägde BStG all den produktion som härrörde från BStG: s maskiner i Roermond. Samtidigt hade Bouwstaal Roermond tillgång till egna maskiner vilkas produktion av svetsat armeringsnät Tréfilarbed marknadsförde såväl i Benelux-länderna som — genom BStG — i Tyskland på grundval av ensamåterförsäljaravtalen i fråga.

108 Sökanden har påmint om att den enda orsaken till att ensamåterförsäljaravtalen enligt beslutet (punkt 189) inte uppfyllde villkoren i förordning nr 67/67 var att de skulle betraktas som "en viktig beståndsdel i ett övergripande samordnat förfarande i fråga om en uppdelning av marknaderna där fler än två företag deltar". Sökanden har framhållit att det i beslutet felaktigt påstås att avtalen var en del av ett samordnat förfarande och vidhållit att förordning nr 67/67 väl skulle kunna tillämpas på dessa och att det därför — inom ramen för förordningens bestämmelser — hade kunnat åtnjuta ett gruppundantag för hela giltighetstiden.

109 Sökanden har ansett att kommissionen godtyckligt har sammanfört "beteenden som sinsemellan saknar samband" och som hade andra objektiva grunder än förekomsten av ett samordnat förfarande. Således var de ifrågavarande, år 1976 genomförda överenskommelserna — vid en tidpunkt då det inte var fråga om ett samordnat förfarande — inte annat än typiska kommersiella uppgörelser som var resultatet av den historiska utvecklingen av Arbeds delägarskap i BstG och vilkas syfte var att på ett tillfredsställande och effektivt sätt trygga leveranserna till Tyskland utan att Arbed hade behövt bygga upp ett parallellt försäljningsnät för marknadsföringen av de produkter som tillverkades i Roermond med dess egna maskiner och för att undvika konkurrens med ett eget dotterbolag. I detta sammanhang har sökanden gjort gällande att förbudet för Bouwstaal Roermond att under kontraktets giltighetstid leverera andra mängder till Tyskland endast var ett uttryck för den ensamrätt som avtalats till förmån för den tyska distributören utan att försvaga dennes ställning genom direkt eller indirekt konkurrens.

110 Sökanden har även bestridit kommissionens påstående om att ett distributionsavtal förlorar sin bilaterala karaktär när det parallellt med detta finns ett samordnat förfarande mellan flera företag.

111 Sökanden har gjort gällande att dessa överenskommelser endast berörde en mycket liten del av den tyska marknaden, nämligen 0,60 procent av den totala mängd varor som denna marknad förses med och att de mängder Roermond tillverkat med egna maskiner och distribuerat via BStG: s distributionsnät följaktligen inte kunde ha ett verkligt inflytande på konkurrensen och dess struktur i Tyskland.

112 Sökanden har för övrigt vidhållit att då den efter att ha tagit del av meddelandet om anmärkningar meddelade kommissionen sin villighet att rätta till det kritiserade läget vad gäller de exklusiva överenskommelserna i fråga om leveranser och, då den verkligen införde en annan lösning försäkrade de behöriga tjänstemännen på kommissionen sökanden — medan det administrativa förfarandet i det förevarande fallet pågick — att kommissionen inte skulle återuppta denna fråga.

113 Kommissionen har påstått att det inte handlar om typiska kommersiella avtal utan om avtal genom vilka man inrättade importkvoter för Bouwstaal Roermond med avseende på den tyska marknaden och genom vilka BStG gavs ensamrätt till distribution av sagda kvoter. BStG övertog nämligen genom dessa avtal ensamrätten till försäljning i Tyskland av en maximal årlig volym av svetsat armeringsnät som kom från Roermonds fabrik medan Bouwstaal Roermond och Arbed SA afdeling Nederland förband sig att under avtalens giltighetstid varken direkt eller indirekt leverera till Tyskland.

114 Kommissionen har vidhållit att leveransavtalen skall prövas i ett övergripande sammanhang och har bestritt sökandens påstående om att en överenskommelse i fråga om distribution skall betraktas som ett rent bilateralt förhållande, oberoende av vilka andra samordnade förfaranden parterna i överenskommelsen deltar i. Enligt domstolens rättspraxis (dom av den 12 december 1967, Brasserie de Haecht, 23/67, Rec. s. 525) innebär nämligen artikel 85.1 i fördraget att man måste iaktta verkningarna av överenskommelser inom det sammanhang i vilket de uppstår, dvs. i det ekonomiska och rättsliga sammanhang som dessa överenskommelser placeras. De skall alltså prövas i förhållande till det övergripande samordnade förfarande till vilket de har anknytning, nämligen det samordnade förfarandet i fråga om priser och kvantitativa begränsningar av den belgiska och nederländska exporten till Tyskland. I detta sammanhang har kommissionen hänvisat till det telexmeddelande av den 15 december 1983 som hade sänts till Thibodraad som i sin tur vidarebefordrade det till Tréfilarbed (bilaga 65 b till meddelandet om anmärkningar, punkt 92 i beslutet), i vilket Müller förklarar att det var fråga om en "nära samordning" mellan Boël/Trébos och BStG och tillägger att han "är beredd att bibehålla den nuvarande exportmängden till grannländerna och att inte öka dem mer än importen från dessa länder ökar". Det är således viktigt att sätta in överenskommelserna i fråga om leveranser mellan Tréfilarbed Roermond och BStG i detta allmänna sammanhang för att inse att det inte var fråga om ett "stort antal beteenden som sinsemellan saknar samband", utan om ett sammanhängade beteendemönster. I detta sammanhang och mot bakgrund av ovan åberopad rättspraxis saknar den marknadsandel som utgörs endast av försäljningen av de kvantiteter som tillverkats med Tréfilarbed Roermonds maskiner i Tyskland betydelse vid prövningen av om artikel 85.1 i fördraget är tillämplig.

115 Avslutningsvis har kommissionen medgett att det är riktigt att ensamåterförsäljaravtalet i fråga om distribution mellan Tréfilarbed Roermond och BStG hade varit föremål för samtal med dess tjänstemän innan beslutet fattades. Kommissionen har

likväl angett att dessa samtal rörde upphävandet av detta avtal och de nya distributionsmetoderna i Tyskland för produkter som tillverkats i Roermond på grund av omstruktureringar inom Arbed-koncernen och BStG. I sin skrivelse av den 11 augusti 1988 uttryckte den ansvariga tjänstemannen faktiskt en positiv åsikt om de framtida arrangemang som Tréfilarbed och BStG föreslagit, utan att detta påverkade kommissionens ställningstagande avseende de sakförhållanden och förfaranden som konstaterats i det förflutna. Kommissionen har påstått att den aldrig har gett Tréfilarbed några som helst löften beträffande de kvoter som hade fastställts i överenskommelsen i fråga om distribution mellan Tréfilarbed Roermond och BStG.

Förstainstansrättens bedömning

116 Inledningsvis anser förstainstansrätten att även om det skulle antas att sökandens påståenden rörande kommissionens tjänstemäns på förhand uttalade åsikt om de ifrågavarande samordnade förfarandena skulle kunna anses vara fastställda — vilket kommissionen bestämt har bestritt — kunde åsikter som uttalats under sådana omständigheter i alla händelser inte skapa ett intryck av att kommissionen på ett bindande sätt skulle ha tagit ställning i frågan, eftersom nämnda tjänstemän inte var behöriga att göra ett dylikt ställningstagande (domstolens dom av den 15 maj 1975, Frubo mot kommissionen, 71/74, Rec. s. 563, punkt 20).

117 Förstainstansrätten anser att ensamåterförsäljaravtalen i fråga inte uppfyller de villkor som ställs i förordning nr 67/67. I artikel 9 i avtalet av den 24 november 1976 som band samman BStG och Bouwstaal Roermond föreskrivs att "medan detta avtal är i kraft företar (Bouwstaal Roermond) varken direkt eller indirekt leveranser till Förbundsrepubliken Tyskland". Beträffande ovannämnda avtal av den 22 mars 1982 (bilaga 109 A till meddelandet om anmärkningar) mellan BStG och Arbed SA afdeling Nederland bör förekomsten av en klausul som är gemensam med nämnda avtal (bilaga 109 B till meddelandet om anmärkningar) framhållas. I klausulen föreskrivs att "avtalsparterna beslutar enhälligt att Arbed SA varken direkt eller indirekt skall företa leveranser till Förbundsrepubliken Tyskland under avtalets giltighetstid. Som gottgörelse för detta avstående åtnjuter Arbed...".

118 Förstainstansrätten anser att betydelsen av orden "direkt eller indirekt" i det föreliggande fallet går utöver ett enkelt åtagande från leverantörens sida att leverera produkter för återförsäljning endast till BStG. Denna bedömning grundas på två omständigheter. För det första fanns det från Tréfilarbed Roermonds sida ett uttryckligt avstående från alla sorters leveranser — ett avstående som gottgjordes, vilket framgår av det dokument som undertecknades separat som tillägg till avtalet av den 22 mars 1982 — även de som inte var avsedda för återförsäljning. För det andra kan ordet "indirekt" av återförsäljaren tolkas så att leverantören — för att hindra leveranser från andra länder till Tyskland — åläggs att vidta nödvändiga åtgärder, det vill säga att kontrollera andra leverantörer med ensamrätt i syfte att förbjuda dem att exportera till Tyskland.

119 Förstainstansrätten anser att andemeningen i förordning nr 67/67 som den kan utläsas av motiveringen och av artikel 3.2 b är att underställa det i förordningen föreskrivna undantaget villkoret att via parallellimport garantera att konsumenterna tillförsäkras en skälig andel av den vinst som följer av distributionen med ensamrätt. Detta överensstämmer med den fasta rättspraxis enligt vilken ett ensamåterförsäljaravtal som inte innehåller förbud mot export inte kan beviljas något gruppundantag enligt förordning nr 67/67 när de berörda företagen deltar i ett samordnat förfarande som syftar till att begränsa parallellimporten till icke-auktoriserade återförsäljare (se domstolens dom av den 21 februari 1984, Hasselblad mot kommissionen, 86/82, Rec. s. 883, punkt 35 och förstainstansrättens dom av den 7 juli 1994, Dunlop Slazenger mot kommissionen, T-43/92, Rec. s. II-441, punkt 88).

120 Dessa överväganden gäller i ännu högre grad i det föreliggande fallet, om ovannämnda klausuler tolkas mot bakgrund av BStG: s klagomål i dess skrivelse av den 26 september 1979 (bilaga 110 till meddelandet om anmärkningar, punkt 148 i beslutet) där Arbed klandras för förekomsten av indirekta leveranser till Tyskland "genom bolaget Eurotrade, Alkmaar", vilket leder till att man kan fastslå förekomsten av ett absolut territoriellt skydd som strider mot andemeningen i och lydelsen av förordning nr 67/67.

121 Av detta följer att avtalen i fråga inte uppfyllde de villkor som föreskrivs i förordning nr 67/67.

122 Förstainstansrätten anser dessutom att sökanden inte kan åberopa det förhållandet att överenskommelserna endast berörde en mycket liten del av den tyska marknaden och att Tréfilarbed Roermonds leveranser genom BStG inte kunde ha något verkligt inflytande på konkurrensen. Det följer nämligen av lydelsen av artikel 85.1 i fördraget att de enda relevanta frågorna är om de överenskommelser i vilka sökanden deltog med andra företag hade som syfte eller resultat att begränsa konkurrensen eller om de kunde påverka handeln mellan medlemsstaterna. Följaktligen är det en irrelevant fråga om sökandens enskilda deltagande i dessa överenskommelser — trots deltagandets obetydlighet — kunde begränsa konkurrensen eller påverka handeln mellan medlemsstaterna (förstainstansrättens dom av den 17 december 1991, Enichem Anic mot kommissionen, T-6/89, Rec. s. II-1623, punkterna 216 och 224). Det bör framhållas att det i artikel 85.1 i fördraget inte fordras att upptäckta konkurrensbegränsningar verkligen på ett märkbart sätt har påverkat handeln mellan medlemsstaterna, utan endast att det fastställts att dessa överenskommelser är sådana som i sig kan leda till ett sådant resultat (domstolens dom av den 1 februari 1978, Miller mot kommissionen, 19/77, Rec. s. 131, punkt 15).

123 Denna del av grunden kan följaktligen inte godtas.

c) *Förekomsten av ett koncernförhållande*

Parternas argument

124 Sökanden har ifrågasatt kommissionens vägran att godta det förhållandet att avtalen i fråga skulle ha utgjort en helt intern angelägenhet inom koncernen. Enligt

sökanden kommer flera omständigheter till det förhållandet att Arbed äger 25 procent av BStG: s aktiekapital vilket gör det möjligt att likställa förhållandet mellan de två bolagen med interna förhållanden inom en koncern. Även om BStG skulle vara ett bolag med begränsat ansvar, Gesellschaft mit beschränkter Haftung (nedan kallat "GmbH"), skulle det nämligen mellan det och dess dotterbolag finnas en överenskommelse i fråga om delad förvaltning (på tyska: Mehrmütterorganschaft mit Beherrschungsvertrag) som skulle göra att strukturen närmade sig enkla bolags [öppna bolags] struktur — i fråga om vilka den tyska bolagslagstiftningen uttryckligen förbjuder konkurrens mellan en delägare och hans bolag — och genom vilken Arbed var nära knuten till dess förvaltning och delade ansvaret för denna. Det fanns likaledes en "överenskommelse i fråga om överföring av resultaten från bolaget till delägarna" som gav varje delägare ett direkt intresse av att så mycket som möjligt gynna det gemensamma företagets lönsamhet. Det skulle ha stridit mot detta intresse att försvaga det gemensamma företaget genom att utsätta det för konkurrens utifrån. Sökanden har vidhållit att det kommersiella förhållande som i och med denna överenskommelse förelåg mellan BStG och Tréfilarbed skall betraktas som ett internt förhållande inom koncernen och att de överenskommelser genom vilka dessa förhållanden tillkommit inte omfattas av tillämpningsområdet för förbudet i artikel 85.1 i fördraget.

125 Kommissionen har understrukit att, även om den tyska bolagslagstiftningen i större utsträckning än i de flesta andra medlemsstater tillåter olika kontrollformer — i synnerhet rörande GmbH — är dock enligt domstolens rättspraxis de enda fall som inte berörs av artikel 85 (domstolens dom av den 31 oktober 1974, Centrafarm och Peijper, 15/74, Rec. s. 1147) överenskommelser eller samordnade förfaranden mellan företag som ingår i samma koncern när företagen utgör en ekonomisk enhet inom vilken dotterbolaget inte åtnjuter en verklig självbestämmanderätt för att avgöra hur det skall handla på marknaden och när dessa överenskommelser eller förfaranden har som ändamål att fastställa en intern fördelning av uppgifterna mellan företagen. Kommissionen har dessutom klandrat sökanden för att denna först inför förstainstansrätten första gången nämnt sakförhållanden som den anser viktiga med tanke på bedömningen av dess rättsliga förhållande till BStG genom att dessutom komma med enkla påståenden utan att inkomma med några uppgifter som skulle motsäga det förhållandet att enbart en ägarandel på 25,001 procent inte skapar ett förhållande moderbolag-dotterbolag.

Förstainstansrättens bedömning

126 Efter förstainstansrättens anmodan inkom sökanden med en överenskommelse om gemensam fördelning av resultatet mellan BStG: s delägare — samlade i "Vereinigung der Gesellschafter der Baustahlgewebe" (sammanslutningen för BStG: s delägare) — och BStG (augusti 1962), stadgan för sammanslutningen för BStG: s delägare (den 13 juli 1970) jämte dess bilaga samt överenskommelsen rörande Arbed Saarstahl GmbH: s inträde i ovannämnda sammanslutning (januari-februari 1986). Parterna förklarade vid det muntliga förfarandet innehållet i och avsikten med denna överenskommelse.

127 Förstainstansrätten framhåller att BStG enligt överenskommelsen om fördelningen av resultatet endast handlar enligt delägarnas enhälliga vilja och att dess vinst överförs till delägarnas sammanslutning som vid behov ansvarar för förlusterna.

128 Förstainstansrätten framhåller vidare att delägarna enligt stadgan för sammanslutningen för BStG: s delägare alla är innehavare av andelar i BStG och att delägarskapet följer av innehavet av andelar i BStG. Sammanslutningen skall betraktas som ett affärsföretag som verkar på alla BStG: s verksamhetsområden. Då föreningen skall fatta beslut förfogar varje delägare över samma antal röster som den enligt BStG: s stadga förfogar över på årsstämman. Sammanslutningens beslut fattas med enkel majoritet av de tillgängliga rösterna enligt aktiekapitalet förutsatt att de kommer från åtminstone två delägare. När lagen eller stadgan föreskriver att BStG: s stämma skall fatta beslut med större majoritet är denna majoritet även nödvändig för sammanslutningens beslut.

129 Analysen av ovannämnda handlingar visar att förhållandet mellan Arbed och BStG inte uppfyllde de villkor som krävs för att anse att överenskommelserna mellan de två bolagen hade kunnat undantas från tillämpningen av artikel 85.1 i fördraget. I detta sammanhang bör det påminnas om att artikel 85 i fördraget inte kan tillämpas på överenskommelser och samordnade förfaranden som förekommer mellan företag som ingår i samma koncern och betraktas som moderbolag och dotterbolag och som utgör en ekonomisk enhet inom vilken dotterbolaget inte åtnjuter verklig

självbestämmanderätt när det slår fast sitt handlingssätt på marknaden (domstolens domar av den 14 juli 1972, ICI mot kommissionen, 48/69, Rec. s. 619, punkt 134 och av den 11 april 1989, Ahmed Saeed Flugreisen och Silver Line Reisebüro, 66/86, Rec. s. 803, punkt 35). I det föreliggande fallet finns det skäl att påpeka att Arbeds inflytande i BStG motsvarade dess procentuella andel av aktiekapitalet, dvs. 25,001 procent, vilket långt ifrån utgör en majoritet. Det måste konstateras att ett sådant delägande inte ger fog för slutsatsen att Arbed och BStG ingick i samma koncern inom vilken de utgjorde en ekonomisk enhet, vilket skulle leda till att ett samordnat förfarande som begränsar konkurrensen mellan dessa företag inte skulle omfattas av artikel 85.1 i fördraget.

130 Detta konstaterande styrks av BStG: s påståenden vid sammanträdet om att avtalet om delad förvaltning respektive fördelningen av resultatet huvudsakligen ingicks av skattehänsyn, eftersom detta möjliggjorde överföring av BStG: s förluster och vinster på dess delägare. På grund av de krav som ställs i tysk skattelagstiftning måste alla delägare vara tyska. Av denna anledning deltog Arbed inte direkt i detta avtal utan företräddes av sin tyska partner S: t Ingbert (och tidigare av Felten & Guillaume).

131 Avslutningsvis konstaterar förstainstansrätten att BStG självt bekräftade att det var ett självständigt och fristående företag och att det inte kunde betraktas som en del av en koncern, eftersom samtliga av dess fyra delägare endast var minoritetsägare.

132 Av det hittills anförda bör man dra slutsatsen att kommissionen med rätta ansett att ensamåterförsäljaravtalen stod i strid med artikel 85.1 i fördraget och att sökandens grund därför inte kan godtas.

133 Följaktligen kan andra delen av grunden inte godtas.

2) *Det samordnade förfarandet mellan BStG och Tréfilarbed (S: t Ingbert)*

Den ifrågasatta rättsakten

134 I beslutet (punkterna 152 och 180) klandras sökanden för att denna deltagit i ett samordnat förfarande med BStG som hade som syfte att få återexporten av svetsat armeringsnät från S: t Ingberts fabrik via Luxemburg till Tyskland att upphöra. Detta samordnade förfarande utgjorde en konkurrensbegränsning som kunde påverka handeln mellan medlemsstaterna.

Parternas argument

135 Sökanden har erinrat om att BStG före år 1972 var ett bolag som marknadsförde sina delägares, däribland Arbeds, produktion. År 1972 blev BStG producent på Bundeskartellamts inrådan och köpte upp vissa maskiner som fanns i fabriker som tillhörde dess delägare, däribland i S: t Ingbert som tillhörde Arbed. Dessa maskiner lämnades kvar i fabrikerna. Från och med denna tidpunkt och på grundval av produktionsavtal producerade delägarna, inklusive Arbed, för BStG: s räkning med maskiner som var BStG: s egendom. Således tillhörde hela S: t Ingberts produktion som härrörde från BStG: s maskiner BStG och marknadsfördes av detta på den tyska marknaden. Samtidigt förfogade S: t Ingbert över egna maskiner vilkas produktion av svetsat armeringsnät var avsedd för export i huvudsak till Frankrike.

136 Sökanden har framhållit att den inom ramen för dessa produktionsavtal hade rätt att ta ut begränsade mängder av standardnät som var nödvändiga för leveranser till Luxemburg där tyska normer tillämpas. Dessa nät hade tillverkats med maskiner som tillhörde BStG som var de enda i S: t Ingbert för tillverkning av nät som uppfyllde de tyska normerna. De ansvariga på Tréfilarbed, som hade insett möjligheten

att göra vinst på den tyska marknaden, där priserna på grund av kriskartellen var relativt höga, hade tagit ut nät från det lager som tillhörde BStG som om detta var avsett för Luxemburg. Dessa mängder återsändes från Luxemburg till Tyskland med en luxemburgsk näringsidkare som mellanhand. Även om de mängder som på detta sätt hade tagits ut från BStG: s lager senare ersattes med hjälp av ytterligare tillverkning, hade BStG enligt sökanden full rätt att klaga över det sätt på vilket man gått till väga, vilket inte följde den överenskommelse som hade ingåtts mellan de berörda. Även om verksamhetens upphovsmän inte begick någon "stöld" till skada för BStG hade de ändå särskilt lyckats med att i Tyskland sälja produkter som ursprungligen kom från Tyskland för vilka den ersättning som tillkom BStG inte hade betalats enligt det som hade fastställts i kartellavtalet.

137 Detta förklarar enligt sökanden de brev som Müller den 27 april 1984 sände till Rimbeaux på Tréfilarbed S: t Ingbert och till Schürr på Tréfilarbed Luxembourg (bilaga 110 a till meddelandet om anmärkningar, punkt 152 i beslutet). De "klara och tydliga överenskommelser" som Müller hänvisar till var de överenskommelser som BStG hade ingått å ena sidan med S: t Ingbert om tillverkning, lagring, marknadsföring, förvaltning och alla andra åtgärder avseende de maskiner som tillhörde BStG och å andra sidan med Tréfilarbed om att förse den luxemburgska marknaden med nät som uppfyllde de tyska normerna, såväl som löftet från året innan att inte återuppta det kritiserade beteendet.

138 Kommissionen har påpekat att det framgår av dessa förklaringar att parallellimporten till Tyskland var förbjuden på grund av överenskommelsen mellan BStG och Tréfilarbed angående leveranser till Luxemburg av nät som motsvarade de tyska normerna. Kommissionen har dragit slutsatsen att det i detta fall mycket riktigt handlade om en överträdelse av artikel 85.1 i fördraget.

139 Kommissionen har dessutom understrukit att Müllers brev av den 27 april 1984 verkligen syftade på en överenskommelse och att Müller själv i sitt svar på kommissionens meddelande om anmärkningar förklarade att detta motarbetande av återimport hade som syfte att kontrollera att de leveranskvoter som hade slagits fast av kartellen iakttogs.

Förstainstansrättens bedömning

140 Förstainstansrätten konstaterar att sökanden har medgett att den hade ingått en överenskommelse med BStG enligt vilken sökanden hade rätt ta ut vissa mängder av svetsat armeringsnät som hade tillverkats i S: t Ingbert med maskiner som tillhörde BStG på villkoret att dessa skulle återförsäljas i Luxemburg. Villkoret hade medtagits för att undvika återexport av svetsat armeringsnät till Tyskland. Detta framgår tydligt av innehållet i brevet av den 27 april 1984 — som Müller hade skickat till Tréfilarbed — i vilket han klagar över återexporten till Tyskland "till priser som understiger kartellens minimipriser" och bryter mot "klara och tydliga överenskommelser som ingåtts i detta syfte" (bilaga 110 a till meddelandet om anmärkningar).

141 Det finns skäl att påminna om att domstolen har uttalat att exportklausuler, som intagits i ett försäljningsavtal och som förpliktar återförsäljaren att exportera den aktuella varan till ett visst land, utgör en överträdelse av artikel 85 i fördraget, eftersom de väsentligen har som syfte att förhindra återexporten av varan till produktionslandet för att upprätthålla ett system med dubbla priser på den gemensamma marknaden och således begränsa konkurrensen inom denna marknad (domstolens dom av den 28 mars 1984, Compagnie royale asturienne des mines och Rheinzink mot kommissionen, 29/83 och 30/83, Rec. s. 1679, punkterna 24 och 28).

142 I detta sammanhang bör det konstateras att överenskommelserna mellan sökanden och BStG hade som syfte och resultat att begränsa konkurrensen, eftersom de påverkade handelsutbytet mellan medlemsstaterna och således upprätthöll prisskillnaderna inom den gemensamma marknaden och att de följaktligen strider mot artikel 85.1 i fördraget.

143 Förstainstansrätten anser att det förhållandet att det svetsat armeringsnät, som sökanden tagit ut och vars återimport till Tyskland var förbjuden, hade tillverkats med maskiner som tillhörde BStG, saknar betydelse i detta fall. Från den tidpunkt då Tréfilarbed tog ut de aktuella produkterna saknar nämligen äganderätten till

maskinerna betydelse och kan inte ge ägaren någon rätt att bestämma var produkterna kan återförsäljas.

144 Av det ovanstående följer att kommissionen med tillräcklig sannolikhet har bevisat att sökanden deltagit i ett samordnat förfarande med BStG som hade som syfte att förbjuda återexporten av svetsat armeringsnät från fabriken i S: t Ingbert till Tyskland och att detta samordnade förfarande stod i strid med artikel 85.1 i fördraget.

145 Således kan sökandens grund inte godtas.

146 Det finns dessutom skäl att anföra att förstainstansrätten i sin dom som avkunnades samma dag, BStG mot kommissionen, T-145/89 — vad beträffar BStG — beslutade att förbudet mot återexport till Tyskland hade sin förklaring i avtalet om strukturkriskartellen, även om det stod i strid med artikel 85.1 i fördraget. I själva verket utgjorde själva transiten via Luxemburg till Tyskland av nät som BStG tillverkat och som bar dettas valsningsmärken en överträdelse av kartellbestämmelserna, eftersom denna produktion undgick kontrollen av de leveranskvoter som hade tilldelats BStG. Således stod BStG inför följande alternativ: antingen iaktta klausulerna i kartellavtalet som ålade bolaget att övervaka och ange den andel av dess produktion som avsattes på den tyska marknaden eller iaktta fördragets konkurrensbestämmelser enligt vilka det inte kunde påtvinga sökanden en klausul som förbjöd export. Med tanke på detta och med beaktande av det förhållandet att kriskartellen vid den tidpunkten ansågs vara laglig, eftersom kommissionen inte hade uttalat sig emot den, ansåg förstainstansrätten att de mycket specifika omständigheterna i det fallet borde betraktas som förmildrande omständigheter vad avsåg BStG: s beteende.

147 Förstainstansrätten anser dock att omständigheterna i det föreliggande fallet inte berättigar att man tillämpar dessa förmildrande omständigheter på sökanden. I alla händelser och om det antas att omständigheterna i det föreliggande fallet skulle

berättiga att man beaktar förmildrande omständigheter till sökandens fördel skulle dessa blandas ihop med de omständigheter som kommissionen i punkt 206 i sitt beslut har beaktat till förmån för alla producenter som inte är tyska. I punkt 206 i beslutet antyds nämligen att förekomsten av en tysk strukturkriskartell har betraktats som en förmildrande omständighet till förmån för alla icke-tyska producenter.

3) *De samordnade förfaranden som syftade till att skydda den tyska marknaden*

Parternas argument

148 Sökanden har påpekat att kommissionen i punkterna 182 och 183 i beslutet genom en godtycklig generalisering sammanför olika beteenden som rörde förhållandena mellan Benelux-länderna och Tyskland i vilka nästan alla belgiska och nederländska producenter samt BStG har deltagit. Sökanden har gjort gällande att anklagelserna är vaga, att denne inte varit i stånd att fastställa om den berörs av dessa och att denne — utöver ensamåterförsäljaravtal som ingåtts med BStG — varken berördes av de samordnade förfarandena i fråga om priserna eller de kvantitativa begränsningarna av den belgisk-nederländska exporten till Tyskland.

149 Sökanden har gjort gällande att den inte bedrev någon som helst kommersiell verksamhet i Tyskland, eftersom allt svetsat armeringsnät som tillverkades i fabriken i Roermond — oberoende av om detta tillverkades med BStG: s maskiner eller med dess egna maskiner — marknadsfördes av BStG på den tyska marknaden.

150 Sökanden har medgett att den deltog i mötena i Breda och Bunnik men har angett att den endast intog en observatörsställning, att den inte deltog i samordningarna

och att den tog avstånd från och behöll sin fristående ställning i förhållande till nämnda samordningar. Avslutningsvis har sökanden framhållit att det förhållandet att Thibodraad meddelade den Müllers telexmeddelande av den 15 december 1983 är naturligt, eftersom sökanden hade deltagit i mötena och eftersom Müller hade begärt att Thibodraad med kollegorna i Breda-klubben skulle undersöka dennes ställning.

151 Kommissionen har framhållit att sökandens deltagande i de samordnade förfarandena som avsåg att skydda den tyska marknaden följer av dennes sedvanliga deltagande på mötena i Breda och Bunnik där även BStG deltog för att diskutera det ömsesidiga tillträdet till marknaden i Benelux-länderna respektive i Tyskland vilket framgår av talrika dokument som nämns i beslutet. Kommissionen har tillagt att det förhållandet att Müllers telexmeddelande av den 15 december 1983 hade vidarebefordrats av Thibodraad till sökanden även det bevisar dennes deltagande i de samordnade förfarandena.

152 Kommissionen har gjort gällande att det förhållandet att sökanden på grund av sitt ensamåterförsäljaravtal med BStG inte hade egen verksamhet i Tyskland inte frântar denne dess egenskap av producent i Nederländerna som säljer en del av sin produktion till Tyskland.

Förstainstansrättens bedömning

153 Det finns skäl att påminna om att förstainstansrätten har uttalat (se ovan punkterna 117 och följande samt 126 och följande) att ensamåterförsäljaravtalen mellan BStG och sökanden (Roermond) inte uppfyllde de villkor som föreskrivs i förordning nr 67/67 och stred mot artikel 85.1 i fördraget, att sökanden (S: t Ingbert) deltog i ett samordnat förfarande med BStG angående återexport av armeringsnät till Tysk-

land, vilket likaledes ansetts (se ovan punkterna 140 och följande) stå i strid med artikel 85.1 i fördraget och att dessa två samordnade förfaranden hade som syfte att skydda den tyska marknaden.

154 Det finns dessutom skäl att framhålla att sökandens deltagande i de samordnade förfaranden som avsåg att skydda den tyska marknaden framgår av Müllers telexmeddelande av den 15 december 1983. Det telexmeddelande som hade skickats till Thibodraad hänvisar till mötet i Breda den 5 december 1983 där sökanden, Thibodraad, Van Merksteijn, FBC, Boël/Trébos, ZND, Tréfilunion och BStG deltog. Müller anger att han "är beredd att bibehålla den nuvarande nivån på exporten till grannländerna och att inte öka den mer än importen från dessa länder". En kopia av detta telexmeddelande vidarebefordrades till sökanden genom Thibodraads brev av den 16 december 1983 (bilaga 65 a till meddelandet om anmärkningar, punkt 93 i beslutet) så att "vi således kan meddela Müller vårt beslut".

155 Sökandens deltagande i de samordnade förfarandena framgår likaledes av det telexmeddelande av den 11 januari 1984 som Peters på Tréfilunion sände till Marie på Tréfilunion (bilaga 66 till meddelandet om anmärkningar, punkterna 95 och 153 i beslutet) där det hänvisas till ett möte som hade hållits i Breda den 5 januari 1984, och i vilket sökanden, Boël/Trébos, FBC, BStG, Tréfilunion och andra nederländska företag deltog. Detta telexmeddelande anger följande: "De sedvanliga deltagarna anmodar BstG: s företrädare att i fortsättningen avstå från att genom export till marknaderna i Benelux-länderna i stora mängder till mycket låga priser störa dessa marknader. Tyskarna försvarar sig med att förklara att belgarna (Boël och på senare tid Frère-Bourgeois) exporterar jämförbara mängder till Tyskland. Belgarna anger att de följer priserna på den tyska marknaden och att det bör talas om marknadsandelar i procent och inte om ton. Inga konkreta beslut fattades."

156 Med beaktande av dessa bevis kan förstainstansrätten inte godta sökandens argument att den inte bedrev någon som helst kommersiell verksamhet i Tyskland, eftersom det förhållandet att den tillverkade svetsat armeringsnät i Roermond och

att dessa nät såldes i Tyskland av BStG visar att sökanden även fortsatt hade stort intresse av att dra nytta av de höga priserna på den tyska marknaden.

157 Avslutningsvis erinrar förstainstansrätten om att det redan ovan fastställts att sökanden deltog i mötena i Breda och Bunnik och att den där — i motsats till sitt påstående — spelade en aktiv roll. I detta avseende bör det framhållas att sökanden alltid betraktades som en sedvanlig deltagare i mötena. Sökanden ansågs också av sina partners som ett företag vars åsikt skulle höras för att man skulle kunna anta ett gemensamt ställningstagande. Detta förhållningssätt framgår i synnerhet av Thibodraads brev till Tréfilarbed av den 16 december 1983 (bilaga 65 a till meddelandet om anmärkningar, punkt 93 i beslutet) till vilket Müllers telexmeddelande av den 15 december 1983 hade bifogats. Avslutningsvis bör det understrykas att det framgår av Tréfilunions ovannämnda telexmeddelande av den 31 augusti 1984 att sökanden, till följd av att Thibodraads — som då hade ordförandeskapet — företrädare avlägsnade sig, hade övertagit ordförandeskapet för mötena i Breda och Bunnik den 24 augusti 1984.

158 Om det antas att sökanden i alla fall till en del inte aktivt deltog i mötena anser förstainstansrätten att sökanden — med tanke på den uppenbart konkurrensbegränsande karaktären av syftet med mötena — genom att delta i mötena utan att offentligt ta avstånd från deras innehåll gav andra deltagande intrycket av att denne samtyckte till de resultat man kommit fram till vid mötena och följde dem (ovannämnda domar Hercules Chemicals mot kommissionen, punkt 232 och Solvay mot kommissionen, punkt 98—100).

159 Av det hittills anförda följer att kommissionen med tillräcklig sannolikhet har bevisat sökandens deltagande i de samordnade förfaranden som avsåg att skydda den tyska marknaden.

160 Sökandens grund kan således inte godtas.

Grunden avseende en överträdelse av artikel 15 i förordning nr 17

I — *Frånvaron av en närmare definition av kriterierna för bedömningen av hur allvarliga överträdelserna är och för fastställelsen av bötesbeloppet*

Parternas argument

161 I sin ansökan har sökanden gjort gällande att kommissionen begått ett bedömningsfel när denna betraktat olika överträdelser av konkurrensregler som en enda överträdelse, trots att de saknar samband och har skett på olika marknader. Efter att kommissionen svarat att denna aldrig ansett att det skulle ha funnits ett enda övergripande samordnat förfarande, utan en helhet av olika samordnade förfaranden vid olika tidpunkter och på olika marknader, har sökanden i sin replik gjort gällande att kommissionen ålagt den ett enda bötesbelopp för alla klandrade förhållanden utan att vare sig ange den andel eller det procenttal som hänför sig till var och en av överträdelserna. Detta tillvägagångssätt förhindrar varje jämförande analys av kommissionens bedömning av hur allvarliga sökandens och andra enskilda företags överträdelser är. Sökanden har ansett att kommissionen således underlåtit att uppfylla sin motiveringsskyldighet.

162 Sökanden har ansett att det i punkt 22 i beslutet felaktigt konstateras att de samordnade förfarandena har haft som resultat att i stor utsträckning reglera en väsentlig del av den gemensamma marknaden. Sökanden har ansett att det rörde sig om nationella samordningar av rätt så olika karaktär, räckvidd och "timing" men att kommissionen genom att åberopa dessas gemensamma gränsöverskridande aspekter, sammansmält dessa olika omständigheter vilket har medfört en "förstorande" effekt vid bedömningen av dessa, vilket har varit särskilt skadligt för sökanden. Enligt sökanden begränsade sig den reglering av en väsentlig del av marknaden som kommissionen tror sig ha funnit i praktiken till underordnade skyddsbestämmelser som rör tillträdet till gränsområdena, och den påstådda avgränsningen av en väsentlig del av marknaden gällde endast de mängder som tillverkades på ett lönsamt avstånd från gränsen.

163 Kommissionen har svarat att de böter som ålagts Tréfilarbed inte utgör en aritmetisk summa av flera åtskilda böter för åtskilda överträdelser, eftersom det inte handlar om åtskilda samordnade förfaranden utan såsom kommissionen anfört i punkt 22 i beslutet, om alla samordnade förfaranden som genom sitt samband har haft som resultat att reglera en väsentlig del av den gemensamma marknaden. Även om företagen samtidigt skulle ha deltagit i flera samordnade förfaranden på åtskilda geografiska marknader, skulle resultatet vid en given tidpunkt nämligen ha varit en uppdelning av den gemensamma marknaden. Tréfilarbed deltog således år 1982 samtidigt i ett samordnat förfarande på den franska marknaden, i ett samordnat förfarande på marknaden i Benelux-länderna och i ett samordnat förfarande på den tyska marknaden. Kommissionen har dragit slutsatsen att den under dessa omständigheter inte kan klandras för ett konstgjort utvidgande av överträdelsernas omfattning.

164 Kommissionen har dessutom tillagt att besluten om skydd för tillträdet till gränsområdena inte hade karaktären av "tilläggsbeslut", utan att de var själva orsaken till att de samordnade förfarandena i fråga fanns till. Det förhållandet att besluten i första hand gällde tillträdet till gränsområdena minskade inte på något sätt deras fördragsstridiga karaktär, utan berodde helt enkelt på det förhållandet att gemenskapens interna handel med svetsat armeringsnät — beroende på transportkostnaderna för produkten — väsentligen är koncentrerad till dessa områden.

Förstainstansrättens bedömning

165 Förstainstansrätten framhåller att det är en fast rättspraxis att kommissionen för olika överträdelser kan ålägga ett enda bötesbelopp (se i detta sammanhang domstolens ovannämnda dom Suiker Unie m. fl. mot kommissionen, domen av den 14 februari 1978, United Brands mot kommissionen, 27/76, Rec. s. 207 och av den 7 juni 1983, Musique diffusion française m. fl. mot kommissionen, 100/80—103/80, Rec. s. 1825) vilket i ännu högre grad gäller när — liksom i det föreliggande fallet — de överträdelser som konstaterats i beslutet rörde samma typ av handlande på olika marknader — i synnerhet fastställelse av priser och kvoter samt utbyte av information — och att de som deltog i dessa överträdelser i stort sett var samma företag. I detta sammanhang kan man inte bortse från att sökanden vid den givna tidpunkten deltog i samordnade förfaranden på flera marknader, såsom marknaden i Frankrike, i Tyskland respektive i Benelux-länderna.

166 Det finns för övrigt skäl att understryka att åläggandet av ett enda bötesbelopp inte har berövat sökanden möjligheten att bedöma om kommissionen på ett korrekt sätt har bedömt hur allvarliga överträdelserna är och hur länge de pågått. Sökanden läser nämligen beslutet på ett sätt som konstgjort isolerar en del av detta, medan beslutet är en helhet och varje del av det följaktligen skall läsas mot bakgrund av andra delar. Förstainstansrätten anser att beslutet betraktat i sin helhet ger sökanden de nödvändiga uppgifterna för att få kännedom om såväl de olika överträdelser som denne klandrats för som de särskilda omständigheterna kring dess beteende och att det gjort det möjligt för förstainstansrätten att göra sin legalitetskontroll.

167 Förstainstansrätten påminner om att sökandens argument angående den geografiska marknaden i fråga förkastats ovan.

168 Förstainstansrätten håller inte med sökanden om att kommissionen skulle ha åstadkommit en otillbörlig "förstoring" genom att behandla alla samordnade förfaranden som en helhet på grund av att alla hade en gemensam gränsöverskridande natur. Om kommissionen har konstaterat att det vid olika tidpunkter och på olika marknader funnits ett antal olika samordnade förfaranden har denna i själva verket likaledes konstaterat att de samordnade förfarandena hade samma syfte, nämligen att fastställa priser och kvoter och att samma företag samtidigt deltog i olika samordnade förfaranden på flera marknader.

169 Det bör med beaktande av dessa omständigheter konstateras att kommissionen inte har gjort sig skyldig till en oriktig rättslig bedömning genom att i punkt 22 i beslutet påstå att de aktuella samordnade förfarandena, genom att reglera olika delmarknader, hade som resultat att i stor utsträckning reglera en väsentlig del av den gemensamma marknaden.

170 Av det hittills anförda följer att sökandens grund inte kan godtas.

II — *Frånvaron av uppsåt eller vårdslöshet från sökandens sida*

Parternas argument

171 Sökanden har åberopat sin goda tro och förnekat att den skulle ha agerat uppsåtligen. I detta sammanhang har den gjort gällande å ena sidan att merparten av de företag som verkade på marknaden för svetsat armeringsnät betraktade sig som företag inom järnindustrin som reglerades enligt EKSG-fördragets bestämmelser och således ansåg sig omfattas av gemenskapens antikrissystem som medför att priserna och produktionskvoterna fastställs. Dessutom har sökanden framhållit att den tyska marknaden för svetsat armeringsnät var föremål för en strukturkriskartell som Bundeskartellamt hade gett tillstånd till och som kommissionen inte ingrep mot. Det är ovedersägligt att förekomsten av en kartell hade fått producenterna i sektorn att införa åtgärder för kontroll av priserna och kvoterna, eftersom man antog att allt som var tillåtet i Tyskland skulle vara tillåtet överallt. Sökanden har påstått att dessa två omständigheter gav företagen inom sektorn ett intryck av att deras beteende var helt lagligt.

172 Sökanden har gjort gällande att den riskerade att få sin auktorisation indragen av de franska producenterna och att dess samarbetsvilliga beteende förklaras av dessa ständiga påtryckningar.

173 Kommissionen har påpekat att den inte kan godta ursäkten att företagen trodde att EKSG-fördraget skulle vara tillämpligt på svetsat armeringsnät. Om så var fallet — vilket inte verkade sannolikt, eftersom de var medvetna om att det i motsats till "EKSG-produkter" varken fanns fasta priser på gemenskapsplanet eller avgifter som skulle betalas på grundval av artikel 49 i EKSG-fördraget — har de i alla fall agerat vårdslöst vilket likaledes berättigar åläggandet av böter med stöd av artikel 15.1 i förordning nr 17.

174 Vad gäller den tyska kriskartellen har kommissionen gjort gällande att kartellen i punkt 206 i beslutet tagits i beaktande som en förmildrande omständighet vid beräknandet av böterna. Denna har påmint om att kartellen inte bildades förrän år 1983, det vill säga efter det att flera av de klandrade överträdelser redan hade begåtts. Avslutningsvis har kommissionen ansett att ett beteende som innebär en överträdelse inte kan motiveras med hänvisning till andra företags beteende, oberoende av om dessas beteende utgör en överträdelse eller inte.

175 Som svar på Tréfilarbeds förklaring, enligt vilken dess "samarbete" med de franska producenterna hade inneburit att den kunnat undvika återtagandet av auktorisationen, har kommissionen anfört att sådant köpslående inte undgår tillämpningen av artikel 85.1 i fördraget och att sökanden, oberoende av hur verkliga och intensiva de påtryckningar som den kunde ha utsatts för än varit, inte har framfört några som helst omständigheter som skulle leda till slutsatsen att sökanden har bemött dessa genom att iaktta de gemenskapsrättsliga konkurrensbestämmelserna.

Förstainstansrättens bedömning

176 Förstainstansrätten påminner om att det för att en överträdelse av fördragets konkurrensbestämmelser skall kunna anses uppsåtligen begången inte är nödvändigt att företaget medvetet skulle ha brutit mot dessa regler. Det är tillräckligt att företaget inte kunde ha undgått att inse att dess beteende hade som syfte att begränsa konkurrensen (domstolens domar av den 11 juli 1989, Belasco m. fl. mot kommissionen, 246/86, Rec. s. 2117, punkt 41 och av den 8 februari 1990, Tipp-Ex mot kommissionen, C-279/87, Rec. s. I-261, förstainstansrättens dom av den 10 mars 1992, Chemie Linz mot kommissionen, T-15/89, Rec. s. II-1275, punkt 350).

177 Dessutom anser förstainstansrätten att kommissionen beaktat ett antal omständigheter som är tillämpliga på alla företag, vilket fått kommissionen att begränsa böterna till ett belopp som är avsevärt lägre än det belopp som under normala omständigheter skulle kunna vara motiverat (punkt 208 i beslutet). Bland dessa omständigheter finns det förhållandet att priset på svetsat armeringsnät till 75—80 procent beror såväl på priset på valstråd vars produktion underställts produktionskvoter, efterfrågans strukturella minskning, överkapacitet, marknadens

kortfristiga ändringar och sektorns föga tillfredsställande lönsamhet (punkt 201 i beslutet) som det ömsesidiga beroendet mellan svetsat armeringsnät och armeringsjärn (punkt 202 i beslutet). I beslutet har det för övrigt som förmildrande omständighet också tagits i beaktande att det i Tyskland finns en strukturkriskartell vilket har fått de parter som är etablerade i andra medlemsstater att å sin sida försöka skydda sig, utan att därmed rättfärdiga de otillåtna åtgärder som de vidtagit (punkt 206 i beslutet).

178 Det bör anföras att den oro som sökanden hyste för att bli offer för sina konkurrenters motåtgärder inte rättfärdigar dess deltagande i de samordnade förfarandena. Även om denna oro skulle anses berättigad, skulle sökanden i själva verket ha kunnat anmäla de påtryckningar denne var föremål för till de behöriga myndigheterna och lämna in en ansökan till kommissionen enligt artikel 3 i förordning nr 17, hellre än att delta i nämnda samordnade förfaranden (se ovannämnda dom Hüls mot kommissionen, punkt 128).

179 Av detta följer att grunden inte kan godtas.

III — *Böternas oproportionerliga storlek*

Parternas argument

180 Sökanden anser att bötesbeloppet på 1 143 000 ecu som har ålagts den är för högt och oproportionerligt. Sökanden har gjort gällande att den andel av dess omsättning som tillämpades på den, nämligen 3 procent, överskrider den genomsnittliga andel på 2,5 procent som tillämpades på de andra företagen och anser att det är omotiverat och orättvist att denne behandlas strängare än de andra företagen. Sökanden har tillagt att kommissionen har bestraffat den strängare eftersom denna,

för att bedöma hur allvarliga de påstådda överträdelserna var, har räknat ihop de nationella marknaderna och samordnade förfaranden i förhållande till gränserna. I detta sammanhang har sökanden gjort gällande att kommissionen inte har beaktat dess fabrikers geografiska läge vilka alla ligger i närheten av gränserna mellan de tre marknaderna vilket gav intrycket av att denne nödvändigtvis måste ta del i alla de samordningar som berörde överskridandet av gränserna. Denna omständighet fick kommissionen att tillskriva sökanden ett större ansvar än de övriga företagen, som på grund av läget av sina fabriker endast verkade på en eller två nationella marknader, medan sökanden helt saknade intresse av att åstadkomma en uppdelning som tvärtom skulle ha skadat denne, eftersom den nödvändigtvis måste exportera sina varor. Sökanden har tillagt att, eftersom dess naturliga geografiska marknad befinner sig på båda sidorna av gränserna och praktiskt taget omfattar gemenskapens centrala delar, kunde resultatet av varje samordnat förfarande där den deltog inte göra sig gällande annat än på detta försäljningsområde som avgränsats av geografin.

181 Kommissionen har angett att den inte har belastat Tréfilarbed med ett "större ansvar" än de bolag som spelade en pådrivande roll i organisationen av de samordnade förfarandena och att just motsatsen framgår av punkt 207 in fine i beslutet. Kommissionen har framhållit att Tréfilarbed fick högre böter beräknat i procent av omsättningen jämfört med medeltalet för andra företag, eftersom inte alla företag deltog i alla de klandrade samordnade förfarandena som Tréfilarbed gjorde. Kommissionen har tillagt att den andel som tillämpades på Tréfilarbed är lägre än den högsta tillämpade andelen som var 3,6 procent och att de andra företagen drabbades av högre böter än sökanden.

182 Kommissionen har förnekat att Tréfilarbeds geografiska läge nödvändigtvis skulle fordra dess deltagande i gränsöverskridande samordnade förfaranden och har ansett att det är paradoxalt att se ett företag som nödvändigtvis finns på marknaden i flera medlemsstater åberopa just detta läge för att försöka undgå tillämpningen av gemenskapsrätten. Kommissionen har anfört att om man skulle följa Tréfilarbeds resonemang borde man därav dra slutsatsen att fördragets principer om fri rörlighet inte gäller gränsområdena.

Förstainstansrättens bedömning

183 Förstainstansrätten påminner om att kommissionen med stöd av artikel 15.2 i förordning nr 17 kan ålägga böter på minst tusen ecu och högst en miljon ecu och att det sistnämnda beloppet högst kan motsvara 10 procent av omsättningen för varje företag som deltagit i överträdelsen under föregående räkenskapsår. För att inom dessa gränser fastställa bötesbeloppet föreskrivs det i nämnda bestämmelse att hänsyn skall tas till hur allvarlig överträdelsen är och hur länge den pågått. Eftersom domstolen tolkat begreppet omsättning som den totala omsättningen (ovannämnda dom Musique diffusion française mot kommissionen, punkt 119), finns det skäl att dra slutsatsen att kommissionen, som inte beaktat den av sökanden uppnådda totala omsättningen utan enbart den omsättning som hänför sig till svetsat armeringsnät inom den ursprungliga gemenskapen och som inte överskred gränsen på 10 procent, således beträffande hur allvarlig överträdelsen var och hur länge den pågick inte åsidosatte bestämmelserna i artikel 15 i förordning nr 17.

184 Förstainstansrätten konstaterar för övrigt att sökanden inte framlagt tillräckliga bevis för att styrka att den — med tanke på hur länge de överträdelser pågick som fastställts att den gjort sig skyldig till och att de var särskilt allvarliga — skulle ha behandlats strängare än övriga företag som berörs av beslutet.

185 Vad gäller skillnaden mellan den andel som har tillämpats på sökanden — 3 procent — och den som tillämpades på Tréfilunion — 3,60 procent — som genom beslutet ålades den högsta andelen, anser förstainstansrätten att det i själva verket inte är oproportionerligt. Även om Tréfilunion har tillräknats en försvårande omständighet, nämligen att vara en av initiativtagarna och huvudaktörerna i det sanktionerade beteendet, är det nämligen inte desto mindre så att beslutet tillskriver sökanden deltagande i ett större antal överträdelser än vad som är fallet med Tréfilunion. På samma sätt kan skillnaden mellan den andel som tillämpats på sökanden och den lägre andel som tillämpats på de andra deltagande företagen motiveras genom att de sistnämnda tillgodoräknats förmildrande omständigheter som inte kunnat räknas sökanden till godo.

186 Till sist anser förstainstansrätten att sökanden inte kan åberopa sina fabrikers geografiska läge för att påstå att den inte har deltagit i de samordnade förfarandena. Det är inte på grund av att sökandens fabriker ligger i närheten av gränserna som kommissionen har ålagt böter på grund av dess deltagande i de samordnade förfarandena, utan därför att dess deltagande har bevisats. Sökandens fabrikers geografiska läge bevisar inte nödvändigtvis dess deltagande i gränsöverskridande samordnade förfaranden, men har naturligtvis gjort det lättare för den att delta i samordnade förfaranden i fråga om de olika marknaderna.

187 Följaktligen kan sökandens grund inte godtas.

IV — *Beaktandet av de böter som de franska myndigheterna ålagt*

Parternas argument

188 Sökanden har gjort gällande att den i egenskap av importör till Frankrike har bötfällts av de franska myndigheterna och att det inte var kommissionens sak att ålägga den ett straff för samma omständigheter som har inträffat på samma marknad endast med förevändningen att det beteende som den har klandrats för har varit av "gränsöverskridande" natur. Sökanden har ansett att kommissionen inte har bevisat att böterna skulle ha ålagts för andra omständigheter eller att denna skulle ha upptäckt något nytt rättsstridigt beteende. Sökanden har klandrat kommissionen för att den ålagt sökanden böter som är 800 gånger högre än de böter som de franska konkurrensmyndigheterna ålade. Denna enorma skillnad i bedömningen har kommissionen endast förklarat med en vag hänvisning till de "allmänna följderna av de franska samordnade förfarandena och i synnerhet deras inverkan på handeln mellan medlemsstaterna" (punkt 205 i beslutet). Avslutningsvis har sökanden gjort gällande att det förhållandet att kommissionen inskränkt sig till att från det bötesbelopp som sökanden har ålagts dra av det bötesbelopp som har ålagts sökanden i Frankrike inte är förenligt med det sätt på vilket ett föregående nationellt beslut bör beaktas såsom detta angetts i domstolens dom av den 13 februari 1969, Walt Wilhelm m. fl. (14/68, Rec. s. 1). Sökanden har ansett att en korrekt

tolkning av denna dom kräver att en gemenskapsmyndighet, då den ingriper efter en nationell myndighet, bör ta helheten av motiveringarna av det nationella beslutet i betraktande och inte bara det bötesbelopp som de nationella myndigheterna har ålagt.

189 Kommissionen har ansett att jämförelsen med de franska myndigheternas beslut saknar betydelse, eftersom det bara berörde en nationell marknad och att kommissionen inte är bunden av nationella myndigheters beslut när den tillämpar artikel 85 i fördraget.

190 Därutöver har kommissionen gjort gällande att endast sökandens deltagande i överenskommelsen i fråga om den franska marknaden under åren 1983—1984 beaktades i det franska beslutet. Således fanns det inte anledning att förvåna sig över den stora skillnaden mellan det bötesbelopp som de franska myndigheterna hade ålagt och det som kommissionen ålade Tréfilarbed på grund av den långa förteckningen över överträdelser som den hade tillskrivits. Kommissionen har tillagt att den har upptäckt förhållanden som möjliggör att tillskriva Tréfilarbed en överträdelse på den franska marknaden för åren 1981—1982, vilket de franska myndigheterna inte har upptäckt. För övrigt kan kommissionen inte hålla med sökanden om dess tolkning av domen Walt Wilhelm m. fl., eftersom denna tolkning motsägs av domstolens rättspraxis. Genom att tillämpa domen Walt Wilhelm m. fl. skulle kommissionen alltså endast kunna dra ifrån det bötesbelopp som redan hade ålagts i Frankrike.

Förstainstansrättens bedömning

191 Förstainstansrätten erinrar om att domstolens rättspraxis ger möjlighet till en sanktionskumulering när det förekommer två parallella förfaranden som har olika syf-

ten och vilkas tillåtlighet härrör från den särskilda kompetensfördelningen mellan gemenskapen och medlemsstaterna vad gäller samordnade förfaranden. Domstolen har emellertid fastställt att det allmänna kravet på rättvisa förutsätter att kommissionen då denna fastslår bötesbeloppet skall beakta de sanktioner som företaget redan behövt bära för samma omständigheter när det handlar om sanktioner som har ålagts för överträdelser av en medlemsstats lagstiftning avseende samordnade förfaranden och som följaktligen begåtts inom gemenskapens territorium (se i detta sammanhang domstolens ovannämnda dom Walt Wilhelm m. fl., punkt 11 och domen av den 14 december 1972, Boehringer mot kommissionen, 7/72, Rec. s. 1281, punkt 3). Det kan konstateras att detta har gjorts i det föreliggande fallet där kommissionen — i punkt 205 i beslutet — har beaktat de böter som de franska myndigheterna redan hade ålagt.

192 Vad gäller skillnaden mellan de böter kommissionen ålade och de böter som de franska konkurrensmyndigheterna ålade anser förstainstansrätten att kommissionen har kunnat komma fram till sina slutsatser på grundval av de bevis som denna förfogade över, vilka inte nödvändigtvis var desamma som de franska konkurrensmyndigheterna hade till sitt förfogande och att kommissionen inte var bunden av nämnda myndigheters slutsatser. Det är nämligen en fast rättspraxis att de likheter som kan finnas mellan konkurrenslagstiftningen i en medlemsstat och regleringen i artiklarna 85 och 86 i fördraget under inga omständigheter begränsar kommissionens självständighet vid tillämpningen av artiklarna 85 och 86 eller tvingar denna att göra samma bedömning som de myndigheter som skall tillämpa dylik nationell lagstiftning har gjort (ovannämnda dom CICCE mot kommissionen, punkt 27).

193 Sökandens grunder kan således inte godtas.

194 Av alla hittills anförda överväganden följer att talan skall ogillas i sin helhet.

Rättegångskostnader

195 Enligt artikel 87 i rättegångsreglerna skall tappande part förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, om detta har yrkats. Eftersom sökanden har tappat och kommissionen har yrkat att sökanden skall förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna, skall sökanden förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

På dessa grunder beslutar

FÖRSTAINSTANSRÄTTEN (första avdelningen)

följande dom:

1) Talan ogillas.

2) Sökanden förpliktas att ersätta rättegångskostnaderna.

Kirschner Bellamy Vesterdorf

García-Valdecasas Lenaerts

Avkunnat vid offentligt sammanträde i Luxemburg den 6 april 1995.

H. Jung H. Kirschner

Justitiesekreterare Ordförande

Innehåll

Bakgrund ..... II - 798

Förfarandet ..... II - 804

Parternas yrkanden ..... II - 805

Saken ..... II - 806

Grunden avseende en överträdelse av artikel 85.1 i fördraget ..... II - 806

I — Den aktuella marknaden ..... II - 806

A — Produktmarknaden ..... II - 806

Parternas argument ..... II - 806

Förstainstansrättens bedömning ..... II - 808

B — Den geografiska marknaden ..... II - 811

Parternas argument ..... II - 811

Förstainstansrättens bedömning ..... II - 813

II — Överenskommelserna i fråga om de samordnade förfarandena ..... II - 815

A — Den franska marknaden ..... II - 815

1) Perioden 1981—1982 ..... II - 815

Den ifrågasatta rättsakten ..... II - 815

Parternas argument ..... II - 815

Förstainstansrättens bedömning ..... II - 818

2) Perioden 1983—1984 ..... II - 821

Den ifrågasatta rättsakten ..... II - 821

Parternas argument ..... II - 821

Förstainstansrättens bedömning ..... II - 823

B — Marknaden i Benelux-länderna ..... II - 824

1) De samordnade förfarandena i fråga om kvoter ..... II - 824

2) De samordnade förfarandena i fråga om priser ..... II - 825

Den ifrågasatta rättsakten ..... II - 825

Parternas argument ..... II - 825

Förstainstansrättens bedömning ..... II - 826

3) Gentlemannaöverenskommelsen mellan Tréfilarbed och Thibodraad å ena sidan och Van Merksteijn å andra sidan ..... II - 828

Den ifrågasatta rättsakten ..... II - 828

Parternas argument ..... II - 828

Förstainstansrättens bedömning ..... II - 830

4) Bilaterala kontakter och samordnade förfaranden mellan Tréfilarbed och Thibodraad ..... II - 831

C — Den tyska marknaden ..... II - 832

1) Ensamåterförsäljaravtalen mellan å ena sidan BStG och å andra sidan Bouwstaal Roermond BV och Arbed SA afdeling Nederland ..... II - 832

a) Den ifrågasatta rättsakten ..... II - 832

b) Tillämpningen av förordning nr 67/67 ..... II - 834

Parternas argument ..... II - 834

Förstainstansrättens bedömning ..... II - 837

c) Förekomsten av ett koncernförhållande ..... II - 839

Parternas argument ..... II - 839

Förstainstansrättens bedömning ..... II - 841

2) Det samordnade förfarandet mellan BStG och Tréfilarbed (S: t Ingbert) ..... II - 843

Den ifrågasatta rättsakten ..... II - 843

Parternas argument ..... II - 843

Förstainstansrättens bedömning ..... II - 845

3) De samordnade förfaranden som syftade till att skydda den tyska marknaden ..... II - 847

Parternas argument ..... II - 847

Förstainstansrättens bedömning ..... II - 848

Grunden avseende en överträdelse av artikel 15 i förordning nr 17 ..... II - 851

I — Frånvaron av en närmare definition av kriterierna för bedömningen av hur allvarliga överträdelserna är och för fastställelsen av bötesbeloppet ..... II - 851

Parternas argument ..... II - 851

Förstainstansrättens bedömning ..... II - 852

II — Frånvaron av uppsåt eller vårdslöshet från sökandens sida ..... II - 854

Parternas argument ..... II - 854

Förstainstansrättens bedömning ..... II - 855

III — Böternas oproportionerliga storlek ..... II - 856

Parternas argument ..... II - 856

Förstainstansrättens bedömning ..... II - 858

IV — Beaktandet av de böter som de franska myndigheterna ålagt ..... II - 859

Parternas argument ..... II - 859

Förstainstansrättens bedömning ..... II - 860

Rättegångskostnader ..... II - 862